આવ.. . વારતા.

॥ શ્રી ગણેશાએ નમઃ ॥ શ્રી ગુરૂભ્યો નમઃ શ્રી શારદાય નમઃ ॥

॥ અથ આખ્યાન પદમાવતીનું લખ્યું દુહો ॥ ॥ પ્રથમ શારદા .રણું; માગું એક પશાય. મુજ વરદો વરદાઈની; શુભમતી આ પી માએ. શ્રી ગુરૂને ચરણે નમુ, ગણપત રહુ કર જોડ. સહુકોને કરૂં વી નંતી, કોએમા દેશો ખોડ. આખીઆન કહુ પદામાવતી; સતી શીરોમ ણુ જેહ; પુસ્પસેન સાથે વરી; વરણુવ હું કહું તેહ. નગર એક ચંપા વતી ચંપકસેન રાજન, પટરાણી પુસ્પાવતિ, તેને પુસ્પસેન એક તંન બતરિસ લક્ષણુ આગળો, ચઉદ વિદ્યા ગુણુ જાણ. રાગ છતરીશે આલાપે; વદન શીશ પરમાણુ. દવાદશ વરસનો સુત થયો, ધનુર વી દયાનો વિર; હએ બેશીને સાંચરો જાણે બાવન વીર. પ્રીત મણિ પ રધાનશું; ક્ષણુ અળગો નવ થાય; બેહુ જણ રમવા એકઠાં, તે મ્રગયા કારણુ જાય. વસંત રત ફુલી રહી, સુંદર સરોવર નીર; મરગયાથી પાછા વળ્યા, આવ્યા તેને તીર. સુંદર ત્રઠ રળીયામણું. ને ઉભા તેને છાંય; માનુની એક મદે ભરી; તે જળ ભરવાને જાય. ભર જોબનમાં ભા મની, શુલેખા તેહનું નામ. સ્વરૂપ તે રાયનું નીરખતાં; તતક્ષણુ પ્રગ ટયો કામ. કામની કામાતુર થઇ નેહનું વાગું બાણુ, એ રા... શ' ...ે ગમું; નહીતર છાંડું પ્રાણુ. કુંભ ભરી શીરપર ધર...

ચાતુરી ઘણી ચાળવી; તોએ ન ચેતો રા...

.ળ ચતુર સુજાણુ; કોણુ કારણુ આ...

.એ સુણી અચરત થએો; શાથી

...ને કહી નવ શકે કોય. ...

..રણું પડયું પુછવું

..ી શાશ્રધીર; કશી

... વાગશે; ...

લી; હું આપું એકાવ ...થ અહુ ચુ
લી ફાલ; મંદીર લેઇ જ ...તશ કાળ. રા
બોલીયો; એનો રૂડી વાત. નાર... ...ચુકું નહી. બેહેકું કે
ત્ર. એહેવું કહી શર મુકીયો, રાજાયે દીધી હોડ; આવતો ઝાલુ
શ; રાએ ચુકયા પેહેલી ચોટ. સખી સાથે હશી પડો, ને ચડી રાય
રીશ; કોઈ કાળે ચુકું નહી, જાણે છેદું શીશ. પરધાન સુત વાણી
દે; રેશ ન કીજે રાય, મુખથી વેણુજ ઓચરા; મંદીર એને જા
રાયે હશીને બોલીઓ, કેમ જાઉં અસતરીની સાથ; એના મંદીરનું
પારખું; તો આવું પડતી રાત ॥ ॥ શમશા ॥ નીતે પાવક પર
જળે; ને મરત સજીવન હોય; તેહેની જોડે મોહોલ ઊંચેરડો, ત્યાં તું આ
વે રાય. અગન જલે લોહું તપે; જીવત ધમણ સાર; મંદીર કહ્યું તે મા
નની; લખવીસા તે લવાર. જેને દિઠે જગ મોહે; તેનું છેદે શીશ, તેને
ઘેરથી આવજે; રવી આથમતે દીશ. નીરમળ વાડી વનસ્પતી; ન
રમળ નરશું નેહ; પુસ્પ વીણતી પરેમદા; ચાલી મંદીર તેહ. જે
ખાધે વીખ થ..; તેને જે કોઈ ખાય; ને પાઠવું માહરે આંગણે; તાંહ
આવે એ એંધાણે રાય. ગીરી શીખર વાસો વશે; ધન વરસે ઘનઘોર;
પરમેસ્વર મુસ્તક ધરે; માનુની તેતો મોર, જે સમારે તુજને; તેને સ
મારે જેહ; તેથી મોહોલ આગેરડો; તાંહાં તુ આવે સુંદર દેહ. વપવા
આપે વસ્રને; ને કરે રૂડું શુભ કામ; પ્રીત ધરિને પારખો; પરીએટ તે
નં નામ. રાગ મધુરા ઓચરે; અધુરા વશ જે હોય; તેનો શબ્દ સુ
...જો; જેમ ન જાણે કોઇ. ભોગી માણસ જે ભુપતી; તેહેનું
...ત વશી પારખું અમો; જુવંતિ તે નો જંત્ર; કો...
નીર; તે પાઠવું મારી બારીએ તાહાં ...
ફલમાં પરગટે જેહ; ઘેર ઘેર અજ
અડાર થકી; જે વડે તાહરૂં
...ડાયો દીલ પોતા થઈ
વણીક કેરો પુત્ર.
મળી એકઠા ક...
...ા શુભ

. કહી; તેહનું નેન કમળશા નામ ॥ ॥ ચોપાઇ ॥ ॥ એ કહીને રામા જાય; મનમાં હરખ્યો પોતે રાય. આપ આપણે મંદીર વા ॥ સંજ્યા સમે બેઉ એકઠા થયા ॥ જો પરધાન આગના દો તમો ॥ ॥ અસી ચરીત્ર જોઇએ અમો ॥ શીઘ કરો રૂડું કાવજો ॥ જો પ્રાતસમે વહેલા આવજો ॥ કાંઇ એંધાણી એની લાવજો ॥ પરીત થશી રાજા પરહરો, અસતરી તણે મોહોલે સંચરો ॥ દીઠો કામ સરીખો દેહ; નારીને મન પ્રગટયો નેહ ॥ ઉઠી અબળાએ કરો પરણાંમ, ભલે પધારયા ચતુર સુજાણ આજ પાંચ પદારથ પામ્યા અમો ॥ જે હેત કરી પધારા તમો. આજ ઉનમન અમારે કશી ॥ નવ નીધ અષ્ટમાશ્વ્ય વશી ॥ રાજા બેઠો પલંગે જઇ ॥ કર જોડી શ્રી ઉભી રહી, માનુંનીએ નરખ્યો ભુપ ॥ રાજબીજ રઢીઆળુ રૂપ ॥ રાજાએ રાણી નરખીયાં; બેહુ જણનાં હઇડાં હરખીયાં. નરપતીએ વાણી ઓચરી ॥ કેહે અબળા તું કોને વરી ॥ કંથ તાહારાનું શું છે નામ ॥ માહારી સાથે તાહરે શું છે કામ.

॥ દોહરો ॥ તાહરે હશી સુલોચના ઓચરી ॥ સાંભળ સાસતર ધિર, જો વરૂં તો તુજને વરૂ ॥ નહિતર પાડું શરીર ॥ શિવ પુજન મેં તો કરયું ॥ અરસ ગોર અપાર ॥ દીન થયા બહુ નરખતાં ॥ તો પામું તુજ ભરથાર ॥ રાજા કહે સુંણો સુંદરી. પરનારી પાવક જવાલ ॥ ધરમ નહિ એ આપણો; મુકો આળપંપાળ ॥ ત્યારે નારી વરતુ ઓચરી ॥ એ શું બેલા રાએ ॥ ના કેહેશો તો મરશું અમો ॥ તે તમને હત્યાએ ॥ રાય કહે સુણો સુંદરી ॥ અમને બેસે ખોડ ॥ કાલે સવારે પરણશું ॥ આપખે જુગતી જોડ ॥ હઇડે ધીરજ રાખતું ॥ જઈ સંભળાવું તાત ॥ નગર લોક સઉ દેખતાં ઝાલું જમણો હાથ, મંડપ રચાવું મોકળો પરણું રૂડિ પેર ॥ પટરાણી કરૂં પ્રેમશું ॥ રાખું માહરે ઘેર ॥ શામા સંતોખિ સુંદરી ॥ સેહેજે પોહોચે રાએ ॥ એ વાત તો રહિ એટલે, એક બીજું કઉતક થાએ.

॥ ચોપાઇ ॥ તે સમે વળતું શું થાએ, રાજસભામાં બેઠો રાએ ॥ નિશા અંધારી દીપક બળે ॥ રાજકુળ છત્રિસે મળે ॥ રાગ રંગ છતરીસે થાએ ॥ મળ્યા બહુ રાણાને રાએ ॥ શોભા તાંહાં તો વાધ વદિ ॥ ચંપક બેઠા આસન ચઢિ ॥ નાટક ચેટક રમતજ ઘણી ॥ શોભા શિ કહું તેહજ નહિ ચંપકસેન નામ જે તણું ॥ ફરે છત્ર શીર સોનાતણું ॥ વા

૪૮ ચાતુરી થાએ ॥ મળ્યા બહુ રાણાને રાએ. પોહોર નિશા એમ કર ગઈ નગર વીસે એક ભુમજ થઈ ॥ ધશ મશ કરતા આવ્યા લોક । શહુકોને મન પ્રગટો શોક ॥ રાએ શભામાં આવી રહા ॥ કારણ રાજા આગળ કહા ॥ રાએજી બચવાનો નથીરે લાગ ॥ નગર વીશે આવ્યા બે વાઘ, રાજાજી સાંભળજો વાત ॥ માણુસ ત્રણની કીધી ઘાત ॥ સુણતા રાએ થયો અસવાર ॥ ગોડા છે તાંહાં માહા જુજાર ॥ નગર થકિ બાહાર નીસર્યાં ॥ ઘેરી વાઘ બે આગળ કર્યાં ॥ કોલ કરીને વાણી વદે ॥ રાજા આપ મુખે ઓચરે ॥

॥ દોહરો ॥ ॥ નગર પડો વજડાવીઓ ॥ વરતાવી છે આંણ ॥ જે કોઈ ન આવે રણ વીખે ॥ તેના લેઉં પ્રાણ ॥ જે રેહે રાજાના દેશમાં ॥ અન્ન રાજાનું ખાએ ॥ વેહેલો આવે આ ઘડી ॥ રણમાં સાથે જાએ ॥ પાંચ થકી પચાસનો ॥ પાળો કે અસ્વાર ॥ જે કો ન આવે રણ વીખે ॥ તેહને મારૂં ઠાર ॥ વરધ પરધાન વાણી વદે ॥ રાએ એમ ન બોલો બોલ, કોઈ એક એવો રહી જશે ॥ ઉતરશે તુજ તોલ ॥ નહી ગુજરૂ પરધાનને, નહી બેટા કે બાપ ॥જો હું કોઈનો પક્ષ કરૂં॥ તો બ્રમ હત્યાદીક પાપ ॥

॥ ચોપાઈ ॥ ચંપકસેને કોલજ કરયાં ॥ શીકાર રમવાને સાંચર્યા. ॥ અંનોઅન સેના સાંચરી ॥ ઘેરી વાઘ બે આગળ કરી ॥ એમ કરતાં તે ગઈ મધ રાત ॥ પડી વાઘ બે ઝંપાપાત ॥ રાજા મનમાં હરખ્યો બહુ, ને વજીર સાથે હરખ્યા સહુ ॥ રણમાં સભા કીધિ છે રાએ ॥ સહુ કોને ત્યાં કરડ્યા પસાએ ॥ હું તેને આપું શરપાવ, જેણે વાઘ ઉપર કીધા ઘાવ ॥ રણ મધે સભા કીજીએ ॥ જણ જણનો તશીઓ લીજીએ,

॥ દોહરો ॥ તાહરે નરપતિએ નીરખાણ કરૂં ॥ જોઆં સરવનાં રૂપ ॥ દરશટે આવી નવ ચડ્યા ॥ પુસ્પસેન એક ભુપ ॥ રાજા કરોધે પુરણ થઓ ॥ ને ભમર ચડાએલું શીશ ॥ જઈ કુંવરને હાથે હણુ ॥ રવિ ઉગમતે દીશ ॥ હત્યા નવ ગણું બાળની ॥ જે વચન અમારૂં જાએ ॥ રાવત સહુ ઝાંખા થયા ॥ જે કીધો મહા અન્યાએ.

॥ ચોપાઈ ॥ ॥ રણી તે સરવે રણમાં રહ્યું ॥ ઉગ્યો સુરજ ને વાહાણું ॥ પ્રાતશકાળ થયો જેટલે ॥ પુસ્પસેન જાગ્યો તેટલે ॥ રવી ઉગ્યો ॥ પાઘ સમારી બેઠો થઓ ॥ પરેમદા આવી પાલવ ગ્ર-

હયો ॥રાજાને એમ વચનજ કહાયા॥ તમ વિના મેં રહુ નવ જાએ, ઘડી એ-ક વરસની થાએ ॥ તમ દીઠે માહારી ભાગે ભુખ ॥ અણ દીઠે થાએ મા હા. દુઃખ ॥ રાએ કેહે ધીરજ રાખોં તમો ॥ વચન અમારૂં જે પરસું અ-ગો ॥ વચન દેઇને રાજાજી ગઓ ॥ પોતાને મંદીર જઇ ઉભો રહ્યો આ-વતો માતાએ નીરખ્યો તન ॥ ઉલટ થયું માતાનું મન ॥ કોહો કુંવર કાંહીથી આવિયા ॥ સમાચાર શા શા લાવીઆ ॥ કોણે વાઘ હણો કહી પેર ॥ જે રાજકુંવર પધારા ઘેર ॥ જીતી જશ તે કોણે લીધ ॥ ને કેટલા-કને સરપાવજ દીધ ॥ માં શું કોહો છો વાઘને તમે ॥ વાત કંઇ પીછુ ન-હી અમો ॥ રતે તે શી થઇ છે વાત ॥ ને કાંહાં ગયા છે માહારો તાત.

॥ દોહરો ॥ રાતે વાઘ બે આવિઆ ॥ શહુ સેન ચાલું તાહાં ॥ નગર પડો વજડાવીયો, તું કેમ ઊભો આહાં ॥ તારે વચન શુણી માતા તણું ॥ ચાલ્યો રાજકુંમાર ॥ અસ્વસજીને એકલો ॥ આવ્યો નગ-રથી બહાર ॥ તારે દલ સઘળું પાછું મલ્યું ॥ જારે ઉગ્યો સુર ॥ કુંવર મળો તે વાટમા ॥ ને રવી ઉગમતે સુર ॥ તારે તાત સમીપે આવીઓ ॥ વેગે તે જોનો બહાર કરજોડી નમસ્કાર કરો, જેમ રાજ રીતે ઝવાર ॥

॥ ચોપાઈ ॥ તારે રાયની ભુડી દીઠી દ્રષ્ટ ॥ કુંવર મનમાં પાં-મો છો કસ્ટ ॥ કુંવર સહથી ઝાંખો થયો ॥ ને પાછળ પાછળ જઇને રહ્યો ॥ રાજા આવો રણમાં જઇ, પછે રાજ સભા તે ગેરજ ગઇ ॥ ચંપક બેઠો આસન ચડી ॥ તેડો કુંવરને મહા કરાવજ કરી નહાનું મોટું નગરનું સહુ ॥ મલી ખલક જોવાને બહુ ॥ સાચું કેહે કાણે રાખ્યો રાત ॥ કેમ આવ્યોતું વલતી પરભાત ॥ વળતું કુંવરે વચનજ કહ્યું ॥ જેમ લખ્યું હતું તેમજ થયું ॥ લખ્યા લેખ કોઇના નવ મટે ॥ દો આગના જે મુજને ઘટે ॥ શાને પુછો રાખણ હાર ॥ હું અન્યાઈ ઉભો છું બહાર ॥ રાજાજી કહો તે કરૂં ॥ દો આગના તે મુસ્તક ધરૂં ॥ રાજા બોલો ચડાવી રીસ ॥ જાઓ કુંવરનું છેદો શીશ. એની જે કોઇ કરશે વહાર ॥ મારૂ તેને જીવે ઠાર ॥ એમ વચન તે મારૂં સત ॥ વારમાં લગાડો એમ કેહે ભુપત ॥ ન-ગર લોક સહુ મનમાં લહે ॥ પણ કોણ રાજાને મોડે કહે ॥ રાયે વાણી એમ બોલીઓ ॥ હાહાકાર નગરમાં થયો ॥ તે વાત વલતી ગઈ તાંહાં ॥ બેઠી રાણી જઇને જહાં ॥ મારા કુંવરને હણે કોણ આજ ॥

॥ તેહના ચક્ષ બે કાઢું તાજ ॥ જે કોઇ લે કુંવરનું નામ ॥ તેને નીશાચે કેડું ઠામ ॥ મુખ વીકરાળ ને છુટા કેશ ॥ ભરજોબનમાં બાળે વેશ ॥ રાણી મનમા આણી ગરવ ॥ શુંડાડી સાહેલી સરવ ॥ લાગી લગારે વાંત કરતાં વાર ॥ મળી સહેલી સેંને સાત ॥ સહકો ખડક ઉંઘાડાં કરી ॥ રાજ સભામાં તે સાંચરિ ॥ જઇ પીતાને કરો પ્રણામ ॥ માગું છુ હું એક ઇનામ ॥ રાએ કેહે જે માગો છોતમે ॥ આ જમાંથી નહી આપું અમો તાહરા મનની પામ્યો ખંત ॥ આવી છે ઉગારવા પુત્ર

॥ દોહરો ॥ ॥ તારે રાણીએ મન વિમાશીઉં ॥ આ જાતનું હુંરે જતન ॥ એ જીવે મરવું ભલું ॥ જે જાએ છે પુત્ર રતન ॥ તારે કોપે ભરી તે કામની ॥ ધરી રાએ સુરો રોશ ॥ શોક કરી બેઠી સભા ॥ કોઇમાં દેશે દોશ ॥ તારે રાજા મનમાં ઝાંખો થયો ॥ તારી કેડે ગઇ જો-ડાએ ॥ હવડે તુજને બેસસે અસ્તરી હત્યા સેંહે સાત ॥ બ્રાહ્મ હત્યા છુગા તણુ ॥ કોઇ એક કાળે પાર ॥ પણ અસ્ત્રી હત્યા જેણે કરી ॥ તેનો નથી નરકમા ઠાર ॥

॥ ચોપાઇ ॥ ॥ ત્યારે વચન સુણી માતાજી તણું ॥ કુંવર મનમાં દુ:ખ પામ્યો ઘણું ॥ શું તમોને જઇ લાગું પાએ, ફોકટ બોલું કાં અન્યાએ. મારા તાતાનું જો વચન જાએ, તો શે કામે આવે કાએ ॥ જોઉં તે જોવાને સરવ ॥ ગંદી દેહનો શો કરવો ગરવ ॥ માહારા તાતની તમો ચુકાવશો તો જંમકીંકરને કેમ વારશો ॥ એક વચન માટે બલી છલો, પુરણ વચન પોતનું પળો ॥ વચને હરીચંદ્ર અનામી ઘેર રહો ॥ વચનને ભભીક્ષણ લંકાપતી થયો ॥ વચને પાંડવ તે વનમાં ગયા ॥ વચને કઉરવના ખેએ થઆ ॥ બહુ હંકારી અભીમાની જે હોએ ॥ ચીરણજીવી જુગમાં નહિ કોએ ॥ જાઓ બેસો તમે રૂડી પેર ॥ પછવી માતાને મોકલી ઘેર ॥ કહુ તાતને મુકી માન ॥ તમો તમારૂં કરોની કામ ॥

॥ દોહરો ॥ ॥ તારે રાએ મનમાં વીમાશીઉં ॥ મોટી હત્યા બાળ ॥ જેમ કુંવરને હાથે હણું ॥ તેમ આણું મારો કાળ ॥ કોલ પપલે શુત ઉભરે ॥ નવ બેસે અસ્ત્રી હત્યાએ ॥ કોહો પ્રધાનને જે પાઠવો ॥ તેડાવો પંડીત રાએ ॥ પીત શું પરધાન પુછે જોશ ॥ કોહો જીવ સવના જગરે ॥ નવ બેસે કોને દોશ ॥ તારે મિત કરી પંડીત વદે ॥ રાએ સુણો

જે ક સુત્ર ॥ ને બોલ તમારે પાળવો ॥ તો વનમાં કહાડો પુત્ર ॥ આમ શીર દેશ નવ દીજીએ ॥ સુણો રાયજી વાણ ॥ જેવું શાસ્તરમાં ચટે ॥ તેવું બોલુ છું આ વાણ ॥

ચોપાઈ ॥ ॥ તારે કરોધ ભરી બોલ્યો ચંપકરાએ ॥ કહાડો વન ન લગાડો વાર. પછી તે પંડીતની ભાગી ભુખ; ટાળ્યાં જનમ જનમના દુઃખ. પછે પુશપે શજા સણગાર ॥ અંગે બાંધાં ધનુષને બાંણ ॥ માગી શીખ વલ્યો જેટલે ॥ પરધાન સુત મળો તેટલે ॥ પરમપરે રોઆ બેહુ જણા ॥ રોઆમાં કાંઇ નવ રહી મણા ॥ જે પુછો બ્રાહ્મણને જોશ ॥ કાહાડો વનમાં નવ બેસે દોશ ॥ પછે મીત્ર પોતાનો ગઓ છે જાંહાં ॥ રાજસભા બેઠી છે તહાં ॥ માન દઇ મહીપતને મળો ॥ એક અરજ મારી સાંભળો ॥

॥ દોહરો ॥ ॥ વજીર સુત વાણી વદે ॥ રાએ શુણો એક સુત્ર ॥ એક વચનને કારણે ॥ તમો વનમાં કાહાડો પુત્ર ॥ તમે વચન પોતાનું પાળઉં ॥ ઉ-તમ કીધો ન્યાએ ॥ એક વચન જાએ તમારા પુત્રનું ॥ તે મોટો અન્યાએ ॥

॥ ચોપાઇ ॥ ॥ સુતને તેડીને પુછીઉં ॥ સાચું કેહે કાલે કેમ થયું. કાંહાં રહ્યાતા કેથી કાજ, સાચું બોલતું તજીને લાજ. જે તાહારા મનમાં હોએ ॥ તે મુજ આગળ ભાખી જોએ ॥ ત્યારે સુત કેહે સાંભળો માહારાજ ॥ વન જાતાં હું હરખ્યો આજ ॥ વાહાલી નથી મુંજને મારિ દેહ ॥ સત કરી રાય માનો તેહ ॥ કાલે એક મુંજને કઉતક થઉં ॥ બીહીક થકી કોઇને નવ કહ્યું ॥ આજ તમો તજો છો કરોધ ॥ તે તમો સાચું બોલો પ્રતિ બોધ ॥

દોહરો ॥ ॥ નેનકમળ વેહેવારીયો નગરજ તાહારા માંહે ॥ બતરીસ લખણ ગુણ આગળી ॥ તેહને છે કન્યાય ॥ કરમ સંજોગે તે મળી, રાખ્યો તેણે પાશ ॥ વચન દીધું વરવાતણું ॥ ભાગી તેહની આશ ॥ આશ ભાગી જે કરે ॥ કોલી બે કોલી થાય ॥ કુંભીપાકે તે પડે ॥ તેનો નહીં નરકમાં ઠાર ॥ ચંપક મનમાં ચેતીયો ॥ રાયે સુણી એ વાત ॥ તતક્ષણ તેડું મોકલ્યું ॥ શેઠ તેડાવ્યો તરત ॥ રાજા પુછે છે તે વાત ॥ મહાજન આવ્યું મલપતું ॥ જાહાં બેઠા છે રાય ॥ ભુપે માન દીધું ઘણું ॥ આવીને નમીઆ છે એહ ॥ રાય કહે સુણો શેઠજી ॥ હું માગું છું એક માન ॥

નેનકમળશાની દીકરી ॥ મને આપો કન્યા દાન ॥ વળતા માહાજન બો-
લીઆ ॥ તમો સાંભળો ભુપાળ ॥ કન્યા કેમ અમો દીજીએ ॥ અમ શીર
બેસે ગાળ ॥ તમો ખતરી અમો વાણીઆ ॥ તમો રાય અમો રંક ॥ જર
કન્યા પરણે નહીં ॥ કાહાડે વઇશમાં વંશ.

॥ ચોપઇ ॥ નરપત કેહે નથી માહરો વાંક ॥ તારિ કન્યાએ વા-
ળ્યો આડો આંક ॥ માહારા કુંવરને તેડી ગઈ ॥ દીધો કોલ અમારી થ-
ઇ ॥ તેને જઇ પુછો નીરધાર ॥ ઘટે તેવો કરવો વીચાર ॥ શેઠ સુંણી આવ્યા
ઘર માંહે ॥ પુત્રીને જઇ પુછું તાંહે ॥ સત વચન તમો કોહોજી આજ ॥ તું
કેહે તેવું કરીયે કાજ ॥ પુત્રી કેહે એ વર પરમાણ ॥ ના કેહો તો હું છાં
ડું પ્રાણ ॥ શેઠે વાત વિચારિ મન ॥ આપું એને કન્યાદાન ॥ જો ન આ-
પું તો પુત્રી મરે ॥ વળી રાજા મનમાં વેહેરજ ધરે ॥ કોહો તો રાજાજી
લીજીએ, કન્યા દાન અમો દિજીએ.

॥ દોહેરો ॥ માહરિ બેટી લાડકી તાહારો બેટો બાવન વીર ॥
જુગને જોડું પરણશે ॥ જેમ સાકરને ખાર.

॥ ચોપાઈ ॥ રાજા કેહે માં લગાડો વાર ॥ સાંમગરી કરો તઇયા-
ર ॥ શાને વાત કરો એવડી ॥ જાઓ પરણાવિ દો આ ઘડી ॥ મંદીર
આ એવો વેહેવારીઓ ॥ સમાચાર અસતરીને કહો ॥ કુંવરી તો ઇછા
વર વરે ॥ ના કેહે તો એ નિશચે મરે ॥ માબાપે જે વચનજ લહું ॥ તે
કુંવરી આગળ માંડીને કહ્યું ॥

॥ દોહેરો ॥ રાજકુંવર તુજને પરણશે ॥ ને હવડે જાશે રાન ॥ લ-
ખ્યું હશે તો આવશે ॥ તું સુણજે તાહરે કાન ॥ કરમે માહરે જે લખું ॥
તે થાશે મુજ પરકાર ॥ રૂડો ભુંડો મેં વરો ॥ આ ઠેકાણે કાલ ॥ તુ જાણું
પરણું રાયને ॥ બેઠી ચાવિશ પાન ॥ એ વાતનો રેહેશે ઓરતો ॥ માટે
સમજી જાને સાંન ॥ કાલે સવારે કાહાડશે ॥ રઝળી ભરશે પેટ ॥ માટે
ના કોહો માનુની ॥ પરણે તે શા માટ ॥ તારે કન્યા માતાને કેહે ॥ કર
જોડીને વાત ॥ તમો એ જાવા દો માવડી ॥ ઘેલો થઓ મુજ તાત ॥ તાત
શું બેઠા દીન થઇ ॥ કરો ગણેશ આચાર ॥ લગન ચોઘડીયું જાએ છે ॥
હવે ન લગાડો વાર ॥ આ એવો રાજા પરણવા ॥ વાગ્યાં ઢોલ નિશાન ॥
પાસે બેઠાં પદમણી ॥ જાણે ઉગ્યો ભાણ ॥ હાથ મેલાવો હાથ શું ॥

.રોપી વરમાળ ॥ મુરતમાં તે ઉઠીઆં ॥ પરણીને તતકાળ ॥ આશરવા ૃાહ્મણુ ભણે ॥ જે વેદ બોલે છે વાણુ ॥ ચરણજીવી રહેજો બે જણા, લો કહે પરમાણુ ॥ પરણી ઉઠી પાઠવી ॥ કન્યાને સેંપી વરમાળ, મીંઢળ છેડ છુટશે ॥ લખ્યું હશે તે કાળ ॥ શીખ માડી અસ્ત્રી કને ॥ પ્રરમદિ રહુ રે પલેશ ॥ હુકમ આપો હજુરનો ॥ પછી જાતાં તુજને મળેશ ।

ચોપાઇ. પુષ્પસેન પરણી પરવરો. માતાને જઇને ચરણે નમો માતાજી અમો વન ચાલશું, ને લખ્યું હશે ત્યારે આવશું. તમને મારા સમ જો દુખજ ધરો, નયણે આંસુ શાને ભરો. જહાં જાઉં ત્યહાં સુખજ હોય, ને મુજને ગાંજી નવ શકે કોય; પરસન થઇને શીખજ દો, પરણ્યા અમારો લાખેણો લો. ચાલ કહેતાં જીવજ જાય, શું કરીયે જે કોપો રાય જીવી જીવ જોડુ જે વરતણું, લાજ વધે મથ તરહીતણું. મ ત કહે સુત વેહેલારે આવજો, એક પદમણી પરણી લાવજો, તમો પરણી ઘેર વેહેલા આવજો

દોહરો. શીશ વચન ચડાવીયું, તાંહાથી ચાલ્યો રાય, પણ સામો જઇ ઉભો રહો, જહાં છે રાજ સભાય, શીશ નામું જઇ રાયને. સરવેને કરો જુહાર, રાજા બેઠો જહાં જઇ, ચરણે નમો કુમર ત રે રાજા મુખથી બોલીઓ, જો તું સુત મહારો હોય; વનમાં જજે એકલા, સાથે નવ લેશો કોય. તારે હુંને અશ્વ હમાચરો. નવ કરૂ કોની આશ, અવરની સાથે સંચરૂ, તો શુકરીત માહારૂં જાએ, શેવક સાથે સંચરૂં, તો શું છે એનું કામ, વન જાઉં છું એકલો; સુત તાહારો જાણુ, એમ કહી પાછો વળો, નહી મનમાં ઉચાટ આવતા પરધાન નરખીઓ, થાઓ મન ગોંગાટ, પરધાન સુત પાછો વળો. હઇડુ ફાટી જાએ. સાથે આવું કેમ કરી, જે મુને વારી રાખીયો રાય; પછે શીખ માગવા અસ્ત્રી કને, નીરૂપણ કરૂ અપાર, નારી તુજ શું નેહડો, કહાં વચન બે ચાર, જીવશું તો આવશું, નહીતર નરવર કોટ જુહાર.

ચોપાઇ અસ્ત્રી કહે અશ્વથી હેઠા ઉતરો, ભોજન માહારે હાથે કરો. મુજને સાથે તેડો આજ, તો સફળ થાય અમારૂ કાજ. પ્રેમ પ્રીતથી બીડી કરૂં, માહારે હાથે મુખમાં ધરૂં. દોહરો. ભોજનનું તું શું કહે, હું નહી પીઉ નીર; વચન ઉથાપુ તાતનુ તો, ધીક

ધીક મુજ શરીર. જો અશ્વથી હેઠો ઉતરૂ, તો લાજે જનની આજ; હલ હલ કરી શીખ દો, જે કરીએ રૂડાં કાજ.

ચોપાઈ, માયા મમતાને તજો, એક મને હરિને ભજો. બુધ સાગર છે મારો મિત્ર, તે ઘણો છે પુન્ય પવિત્ર. રહેશે ઘણુ તમારિ પાસ, એથી કંઇ નવ થાએ વિનાશ, ને સુખ દુખની તમો કરજો વાત;

દોહરો. રાજાને નારી કહે, જે કોલ અમારો એહ; બાર વરસે આવો નહિં, તોતો પાડુ મારો દેહ. બાર વરસ ઉપર જો તુજને એકજ દીન વહી જાએ. જીવ ધરૂં જો દેહેમાં, તો ઇશ્વરની મુજને આણ; કંથ પાખે જે કામની, ભાવે નહી ભોજન; પણ એટલુ તમ વિના તજુ, સરવ કહુ સંજોગ.

શમશા આઠ કડકે નર નિપજે, તેમાં બે અસ્ત્રી નર ચાર; નપુશકમાં બે એ છે, મેં તે તજયો છે રાય. ભોગી પુરૂષને મન ભાવતો, રામા સાથે રંગ; રાજા કહે મેં પારખ્યો, પ્રેમદા તેતો પલંગ. મુખનું માડન સરવનું, તેથી વાધે કામ. તે તજું મેં આજથી, જેનુ નીરમળ નામ. દુર્લભ છે છે તે દેવને, મહીપતી આગળ માન; કામાતુર થઇ રહે દેહમાં, પરેસદા તે તો પાન. સુંદર સરોવર જળે ભરૂ, જેમાં નવ બુડે કાય; તેને પી કોઇ નવ શકે, તે તજું મેં રાય. તેજ વધે તે દેખતાં, કામની વધે કામ; ભોગીને મન ભાવતું દરપણ તેહેંનું નામ. સોળ સાહેલી સુ રંગે રમે, બોલા બે કુમાર. તે તજ્યું મેં આજથી, જે વહાલા અપરંપાર. રાજ લોકને રીઝવે, દેખીતા જડ દેહ; હાર જીતની હોડ કરે, શામા સોગટા તેહ. શતર બાંધા શામટા, નાર કહે વાણી જેહ; તુજ સરખાને કારણે, મેં હાથે ગ્રસ તેહ. ખરે મને તેને ભજે, તો ઇશ્વર આવે આપ; માનુની તે માળા કહિ, જેથી છુટે એ પાપ. ચતુર નર ચિતે ધરે, દુર મેલાવો હોય; વિજોગના સંજોગીયો, અમ પાઠવજો તેહ. ઉજલ ધરતી શામ વરણ, જળ શું રાખે વેર; કામની એ તો કાગળ કહો, પ્રીછે તારી પેર. એક નારીએ નારી ગળી, જેને શોભે રૂડો રાય, એ અસ્ત્રી આપી પરવરો, મહિપત મેલાવો થાય. કાયા કનક સરીખડી, લખુ રૂપ તે નામ; વિનતા તેં તેવિ કહિ; કરવા દરશન કામ. જેહને ખાધે વિખ ચડે, તેનો શતરૂ જે થાય; તેના પર વાહન કરે, તે કરજો તુજ રક્ષાય. વેહેરી કહાવે વિપતનો, તેને નામે નામ; તેનો સુત તમો કહો, કરશન ક્ષીરપાળ નિષ્કામ. પંચામરત ગાવઢ થકી, તેનો જે કુમાર; તે ઉપર વાહન કરે, તે

રજો તુજ રક્ષાય. માઘ માસે મહાલે ઘણું, લવથનમ કહેવાય, તેનિ તનયા ા પતી, શામા તે શીવરાય. કુમારિનો કર ગ્રહી, જનમ સફળ જે થાય; તાત રક્ષા તેહનો, રાયે તમારી કાય. જળ વેહે નથી ઉપનો, જાણે સઘળો મરમ, શારદા તનયા તેહની ભામની તેતો ભરમ.

દોહરો. દેવ સકળ શુભ જોગણી, સકલા સીધ કેહેવાએ, તુજનેં તે રક્ષા કરે, રાણી કેહે શુણ રાએ. ચારે ચઉટે ચાવડી મરદાનને મશાંણ. તુજ રક્ષા કરે માવડી, સફળ હજો કલાણ. વનવાડી તે રાવ રખી, નહી પરવતને પહાડ. હું આરાધું ઇશવરી, જોવુરે તાહારાં લાડ, પસુ પંખીને માનવી; નરનારીને રાએ, એ વશ થાજો તાહરે. તુજને તરૂઠે અંબામાએ, પરમુલક પરદેશડે, પરધરતી પરદેશ જહાં દેખે મુજ જેવડી. તાંહાં તું ચીત ધરેશ, અમે ચાસ કહેતાં ચમકશું. પુંઠ દીઠે જીવ જાએ, નહીણાં પડે નીસરી કાલજ કટકા થાય, હીમ પડે ધરતી ગટગડે એવું મારૂં દુખ; જારે તુજને દેખશું તાહારે થાશે સુખ, નર વના નારી એકલી. તેહને પગલે પગલે વાંક, દીશે દીન બીહાંમણી કામની શીર કલંક, વહેલા વળજો વાહાલમા. કરજો રૂડાં કામ, એક અસ્રી પરણી લાવજો. દેજો મુજ ઇનામ; રાણી રાજાને કેહે ચંપાવો તોખાર, શુકન જુએ પરધાન શુત. તેજ મળી તે હાર; વીપ્ર વદન શુકટ ભરો. ધનેશ વછી ગાએ, શુવન શીફળ ભરો. તે નરખી હરખ્યો રાએ, માલણ પુસ્પ શું પરહરી. સાથે પુત્ર એક નાર, કન્યા પરણી પ્રેમશું આવે રાજકુમાર, એક ગુણકા ગુણની આગલી. સુંદર કરતી ગાઅન, એ પલાંણે સંચરો. બહુ બુધે હરખ્યો બાળ, મદે જરતો ગજ નરખીઓ. મધ પીતો મછરાલ શુભ શુકન તે વાટમાં, તે દેખી રીજ્યો રાય, બીજા શુકન તોરણ વીખે તોરણ બાંધાં માશ, રાજા જમણે ઉતરો. પુરે મનની આશ, પરણાંમ કરો પ્રધાનને. વલો હવે તમો વીર; જીવ આપણે એક છે. દેખો દોએ શરીર,

ચાપાઈ. પરધાન શુત તે પાછો પલો, પોતે રાજા પંથે પલો, પાણી પંથ વેગે પલાએ મનમાં બીહીક ન આંણે રાએ. અનેક દીવસ એમ રણમાં થઆ, ભમતા ભમતા વનમાં ગઆ, રાજા ચાલો વનમાં વળી, માહા વનમાં એક જક્ષણી મળી. મોહોટા હાથને ભુંડા વાલ, આવીને બીહીવડાવો બાળ. કોણ છે કેમ આવો અહીં, મુજ આગળથી જાઇશ કઈ

ઘોડા સાથે તુજને ગળું, ઘણે દહાડે મુંજને ભક્ષંજ મળું. તારે પ્રીત વચન તે બાળ ભણે, હું શરણે આવો તુજ કને. તમો કોહો તે કામજ કરૂં દો આગના તે મુસ્તક ધરૂં તાહારે તે જક્ષણીને મન આવી દયા, પ્રીત વચન રાજાને કહાં.

દોહોરો. તારે વલતી જક્ષણી વદે, તું સાંભળ રાજકુમાર. ભીડ પડે સંભારજે, હું આવીશ તેણે ઠાર. શીધ વચન શીશ ધરૂં, વેગે ખેડે વાહાય. ઘણે દીવસે જઇ નીસરો, જાંહાં કુંતીભોજનું રાજ, તે નગર સમીપે જઇ રહ્યો, ત્યહાં મળ્યો વિપ્ર એક. તેને પુછુ પરેમશું, આ કોણ મુલક કોણ રાય; વિપ્રજ વાણી બોલીયો, તું શે ન જાણે મન; આ ધારાનગર રળીયામણું, એનો કુંતીભોજ રાજન. વદન નમાવું વિપ્રને, શન શન ખેડો શાન; નગર અનોપમ નિરખીયું, જાણે ઉગ્યો ભાણ. ઘડ મંદીર અતી રળીયામણું દેખી રીઝો રાય; નારી નગરની જળે ભરી, તે શું વરણુ કુંભે જાય. જુક્તિ દીઠી વાડીતણી, પુષ્પ ઝાડ વિવેક; નગરનું વરણન શું કરૂં, જેને જોતાં ન આવે છેક. રાજ સભામાં સંચરો, જાણે ઉગ્યો ભાણ, નટ કરવાને રંગનો, તે દેખી રિઝયો રાય, પંડીત બેઠા પાંચસે રાજકુળ છત્રીસ; જેથી જુગતે આચરે, જેમાં લક્ષણ છે બત્રીશ. કળાવંત કળા કરે, ગુણ અવગુણ બે ગાય; ચમ્મર ઢળે ચોપાસથી. બેઠો કનક સિંહાસન રાય. જમણી પાસ જુગતથી પ્રધાન જે ધનરાજ; ડાબી પાસે બેટડો, કામ કુંવર મહારાજ; રાજસભા તેને મન વશી, હયડે હરખ્યો રાય. કહાં જાઉં એ તજી, જેહની રૂડી છે સભાય; રાજ સભામાં જઇ રહ્યો સઉના હરખીયાં મન; માન દેઇ બોલાવીયા, દેખી જુગતે જન. પંડીત સરવેને પ્રણામીયો, અવરને કરો જુહાર; મહીપતિ આનંદ પામીયો, જે દીઠો રાજકુમાર. કહો કોણતણા તમો બેટડા, કોણ તમારો દેશ; ક્યાંથી આયા ને કયાં જશો, કયાં કરવા પરવેશ, પૃથિવ દેશ હમાયરો, તાત તે સરજનહાર; ઉમેદવાર ઓલંગતણો, એમ લખું કિરતાર. રાજસભા રીઝી સહુ, બંધાવો તોખાર; ખાઓ પીઓ દીન રંગ રમો, ને ખેલો રાજકુમાર. અલબેલો આગળ કરો, ને સાત ટકા લે રોક; રાજકુંવર શું નીત્યે રમો, નહી મન હરખને શોક. વાડી સરોવર સંચરો, ચારે ચઉટે જાઓ, જાણીતા થાઓ નગરમાં, કોઇ આયો અમુલખ રાય. વાત તો સઘળી વિસ્તરી, જયહાં બેઠી ચતુરસુજાણ; જહાં બેઠી પદમાવતી, ત્યાં દાસી

ગખાણુ. કુંવરી કુંતિભોજનિ, જેનું પદમાવતી છે નામ; શશિ વદની ૧લોચની; હિરા દંત રસના ગુણ ધામ. ગાન પ્રમાણે પેટ છે, અધર જાણે .વાલ, પોપટ વરણી નાશીકા. સરખિ ચાલ, ફેણ અંબોરડો. ભ્રગુટિ ધનુસ ાકાર. પાયે ધરે પદમ સરિખડો. એવિ સોળ કળા વરસ બાર, ચઉદ વિધા ચોસટ કળા, ચોરાશિ આસંન સો દાશિશું રંગે રમે, ક્રિડા કરે અનુંદિન. સાહેલિ વરસ સોળનિ, શુલેખા તેનું નામ. જાંહાં બેઠાં પદમાવતિ, તાંહાં દાશિ કરે વખાણુ.

ચોપાઇ. વાત સુણો બાઇ અમતણિ, અમને આપો વધામણિ. તમ સરિખો મેં દીઠો ભુપ, તમથિ અદકું છે તેનું રૂપ. કોઇક નગરતણો છે રાજીઓ, માહા સંકટથિ અહિ આવિયો. હેત કરી રાખો તે રાયે, તેહેનિ શોભા કહી નવ જાએ. અશ્વ અનોપમ ઉપર ચડો, તે કાલે અમારે નજરે પડો. ચીતરામણ શરીખી હું તો થઇ, સુધ બુધ માહારી ભુલી ગઇ. વરસ સોળ બાઇ મુજનેં થઆં; એવા પુરૂશનાં રૂપ મેં કાંઇ નવ લહાં. સહી માનજો માહારૂં કહ્યું; રૂપ અલોકિક મેં તે લહયું,

દોહરો. પદમાવતિ કહે પ્રીતશું, સાંભળ સહિઅર એહ. પણ વખાંણ કરો છો જેહનાં, મુંજને દેખાડો તેહ. બાઇ બેસો આવો માળીએ, પરખાઉ એની ચાલ. અશનાંન કરવા સરોવર વીશે, જશે પ્રાતુશકાળ. તારે હેત ઘણાં હઇડા વિખે, જોબનમાં ભરપુર. પણ રેંણી વાતે વહિ ગઇ, રવિ ઉગમીઓ સુર. નારી બેઠી નીરખવા, ચોપાશે જુએ વાટ. ચાર ઘડીમાં આવીઓ, ભાગો બે ઉચાટ. દુર થકી દીઠો આવતો, ભાગી મનની ભરાંત. ઇશવર કરી પરઠીઓ, તે નર નરખો એકાંત.

ચોપાઇ. તારે પદમાવતી બહુ દુઃખજ ધરે; મનડામાં વિચારજ કરે. તાંહાં રાજાને લાગી વાર; તાંહાં નારીએ નવ છોડો હાર. નરવતીએ નાહી વસ્ત્ર પેહેરીયાં; દંડવરત સુરજને કર્યા સવાગજ શીર ઉપર કેશ, છુટા મુકીઆ બાલે વેશ. ઘોડા ઉપર થયો અસ્વાર, છુટી ચાલે રાજકુમાર. વાંકા મેહેલ્યાં છોગાં બહુ, તે દેખીને હરખે સહુ.

દોહરો. ચાલે આગળ મલપતો, નીકલીયો મેહેરાણ. તતક્ષ-

ણુ નીરખ્યો નારીએ, તેને વાગયું મોહનું બાણ. તેજ પુરૂશ નીરખે જળે, કુંડળ ઝળકે કાન. કામની કામ સરીખડા, શોભે તેરે સંગ એ વરૂં તો એને વરૂં, નહીતર બેસે પાપ અવર પુરૂશ પ્રથવી વિશે, બાભાઇને બાપ.

ચોપાઇ. રાજાતે રાજસભામાં ગયો; નારીને મન શોકજ થઓ. સાહેલીને સાચું કહું, રાય વિના મે નવ જાએ રહું. આપું તુજને સોળે શણગાર, વળી આપું એક મોતીનો હાર. ઉપાએ કરો તમે રૂડી પેર, જેમ તેમ તેડી લાવો ઘેર. રૂપ રંગ એનું નીરખીએ, નાત જાત એની પુછીએ. જોઇએ ચતુરાઇ જોઈએ રંગ, પછી પરણવાનો કરીએ સંગ.

દોહરો. બીડું ઝડપ્યું તે દાસીએ, ઉલટ અંગ ન માએ જો નવ લાવું રાયને, તો નવ આવુ મેહેલજ માંહે. કળા માહરી જે કરૂં, સમજાવી લાવું ઘેર. કરૂં બેહુને એકઠાં હું તે રૂડી પેર

ચોપાઇ. પ્રીત થકી પ્રેમદા પરવરી, રાજ સભામાં તે સંચરી, બેઠા કુંવર સમારે પાન, દાશીને તાંહાં દીધાં માન, ભલે પધાર્યા નગર મોઝાર, પ્રીતે અમને કરો પસાએ,

દોહરો. રાજા રીશે બોલીઓ, કેમ આવી તું હાંઅ, કોણે તેડું મોકલ્યું, શું છે માહારૂં કામ, તારે રામા બોલી રીજશું, કુંતી ભોજ જે રાઅ, પદમણી પદમાવતી, બેટી તેની થાય, તમને દીઠા વાટમાં, માનું તેનું મન, રાય તમારે કારણે, તજી બેઠી જળને અંન, તમ દીઠે ભોજન કરે, નહીતર છાંડે પ્રાણ, પણ ચતુર હોએ તો ચેતજો, નહીતો હૈતની થાશે હાણ, વીંછી કેરી વેદના, જેને વીતી હોય, તે જાણે દુખમા, અવર ન જાણે કોય, સાંભળતાં વીસ્મે થયો, તે મનમાં પરગટો તાપ, એકે કહાડા વન વીખે, બીજું વળગયું પાપ, નારી અમો નહીં આવીએ, એ નારી કેરે દીશ, પણ તાત જાણે એ હનો, તો છેદે બેહુના શીશ, પરનારી કેરો નેહડો, કરે એ સરવ ફોક પણ સુખે ક્રએ બેશે નહીં, ક્ષણું લાગે ખોડ. વેહેરી હોએતે સરવે લોક, કઇયા કઇયક શત રોળા રાવણ રાઅ, કઉરવકુળ નીકંદન થયું તે કામની કેરે પસાઅ, પંડ વાહાલો શું કરો રાયજી. મરણું એકજ વાર, તે સાથે હેતજ નહીં કરો, બેસે શીર ઉપર ભાર.

તમો નહી માનો માહારૂં કહ્યું, હત્યા બેસે ચાર. સમ ખાધા છે સામ-ટા, તમે માનો રાજ કુમાર, તારે ગુણ જોઇને રીઝીઓ, સુણી વિ-નતાનિ વાત. રાજા મનમાં ચેતીઓ, પછે હરી કરેતે થાય. રાવત મનમાં હશો, લખું હોએ તે થાય. પણ ચતુરાઇ જોઉં એહની, જે પદમા-વતી કેહવાએ.

ચોપાઇ. તારે દીધાં વચન વીનતાને હાથ, જે રાતે આવીશ તુજ સાથ. જે કામ હોએ તે કેહેજો તમો, તે સરવે કબુલ કરીશું અમો. હરખે દાશી આવી તાંહાં, રાજકુંવરી બેઠી છે જાંહાં રાણી જો બોલું પાળીએ, વધાંમણી મુજને આપીએ. સાંજે તેડીને આવશું, રાજકુંવરને અહિંયાં લાવશું. દુખે પાવે દીન નીરગમો, પછે સુરજતે અસ્તમાનજ થયો. સખી-ઓ સાથે રંગ રમો, થઓ રાજા કાળનો સમો,

દોહરો વળતી દાસીને કહે, જો નહીં લગાડીશ વાર. પસંદ કરૂં હું તુજને પરેમ શું, લાવો રાજકુમાર. તારે દાશી ચાલી વેગ શું, આવી છે જયાં રાય. પણ શમશામાં સમજાવીઓ. ચાલ્યો ચતુરસુજાણ, તારે આગળ દાશી સંચેરી, પાછળ ચાલ્યો રાય, ચડો માલીએ મલપતો, થઇ રંગની રેલ, તારે પરેમે ઉઠાં પદમની, દીધાં રાએને માન. સફળ જનમ તે માહરો, જે તમે દીધું જીવતદાન. આશા પહોતિ અમતણી, જે અમ ઘેર આવીઓ ઇશ, રાએ પધારો હેત શું શફળ થયો આ દીશ. આવો બેસો બાજેઠે ચડી, લોઓ સોપારી પાન. આજ અમારા હઇડા વીખે, તમો દીધું જીવતદાન. આશા પહોતી અમતણી, સફળ થયો જનમ આ દીશ. તારે રીજે રાજા અતી ઘણું, સનમુખ ઉભી નાર. કોણ નગર તમો કાંહાં વશો, મહીપતી તું અવીધાર. કોણ તણા તમો બેટડા, કેમ આવા પરદેશ, કોણ રાએની બેટી વરા વરા, કોહોજી હજી છો બાળે વેશ.

ચોપાઇ. તાહારે શે કામે પુછો છો ગાંમ, શે કામે પુછો છો નામ. જે કરે વીવાહની વાત, તે પુછે પીતાની જાત જાંહાં વસીએ તાંહાં અમારૂં ગામ, રાજ તજી આવો છઉં આ ઠામ. તાહારા તાતની ઓલગ કરૂં, મરમ-આ રમવા સાથે ફરૂં. લખયા પ્રમાણે રહેશું અમો, તે સત કરી નારી માંનજો તમો,

શમશા. તારે નારી પુછે નેહશું, સાંભળ રાજકુંમાર. પાંચ પ્રશ્ન

વાહાલા પુરૂષને, તે ઉતર મુજને દો આજ. પાંન પાવને પદમની, પરેમલ ને પોશાક. પણ કાંપ એક પુછે ઉતર નવો, તો તેહેનો કહું વીચાર. તારે ધન ધન નારી તારી બુધને, ધનતું રાજકુંમાર. કકા પાંચ વાહાલા કામની, રાજાએ કહો વીચાર. અધીપતિ તું અવીધાર, કંકુ કાજળને કંચુકી. કસુંબો ને વળી કંથ, એ પાંચે વાહાલા પદમણી, પ્રીત થકી પુછંત, તારે જુગતીએ બોલા રાજવી લાગી રીઝને રાડ, તુજમાં ડાહાપણ છે ઘણું. પણ તુજમાં પાંચજ ખોડ, તે કકા કહી દેખાડ. તારે કુડ કપટ કુલક્ષણી, કુડથી બોલે નાર. એ પાંચે નથી મુંજ કને, તમો સાંભળો રાજકુમાર. તમો કહો છો હું એકલો, પણ સાથે સંગથી જણ સાથ, પ્રગટ દેખાડું પારખું, સાંભળો રાજકુમાર. તીર તીરકસ તરવારડી, કર ભાળો તોખાર, બંદુક દુજો ચાબકો. સાથી સંગાથી સાત.

શમશા જે મધે ગંગા વશે, જટા બીરાજે શીશ, નેત્ર ત્રણ તે કહે મુંને, નહી ઉમાપતી ઇશ. વિશ્વામીત્ર તે સરૂસ્ટી સુભે, કરે રૂડાં તે કામ, શામા તેં શમશા કહિ, શરીફળ તેહેનું નામ. એક નરે નારને ગળો, સરવને સોભાવંત, એ અધિપતી સોશ અંગે અડી, કહો ચીત વીચારી કંથ, તે શીતળ રથને સારથી, નરસું નરને નેહ, એક પંખી ઊડે જીર વીના, તે બેસે જેને ઠાર. તે મરતુક પામે દેખતાં, તે કહો મુજને ભુપાલ, તે સમેસુરો મળે, જેણે ધારણધીર. પ્રમદા તે પંશી નહીં, તોલ કરો તેને તીર. તાહારે ઊતમ કુળથી ઉપનો, તેના તાતનો જે તાત, વીહીવાહ કીધો હેતશું, કહો તે અમને વાત. તે ભગવાનના ઘરમાં વશે, ભાવે ભોજન પાસ. તાપ હરે સરવ લોકનો, નારી તેતો છાશ. રઢીયાલો રૂપે આગલો, સરવે સાદે જેહ પણ કામ હીને કામની થકી, અમ આગળ કહો તેહ. મહાદેવ મુસ્તક ધરે, વેંણી નાચી તે ચોર. ગીરી શીખર વાસો વશે, માનુની તેતો મોર. તારે શીર ઉપર ગંગા વશે, કોટે રૂડની માલ, વરશ ભવા હન કોણ કરે, શીવ વીના કોણ ભુપાલ, તારે એક ભરે એક ઠાલવે, નીતનીત નીરશું નેહ. દીન દીન ફરતું દાબડું, રામા કેહે સુણ રાએ, એક નર ક્ષર ત્રણનો, અણીયાલું અતી રૂપ. પણ દુશમન જેથી ગાંજીએ, ભામની કહે સુણ ભુપ તે કાયેર નર શું રોકશે, સુરા

નો આધાર, પણ રઢીયાલો રીઝે ઘણું, કામની તેતો કટાર, અણી-આલી અતી વાંકડી, ભમરાલી ભરપુર, નારી વના નર જાણીએ, નરનું નારી રૂપ. તેતો માડન પુરૂશને, અધીન રહે છે ઉંચ. માન વધારણ મરદનું, માનુંની તેનો મુંછ તારે કોણ રૂડો કોડાંમણો, તેજ મે નર કોએ, તે તાલેવંત પાસે વસે. તેના ઘરમાં હોએ, તે વણ ખેતીએ નીપજે. નહી પાન નહી ફળ પણ મીન સરોવર માનની, તે મોતી મોઘે મુલ. નામ એક પણ નર બહુ જણ, કામનિ એક બે કંથા પણ અયુશ બેઉનુ શરીચડું, તે ચતુર વીચારૂં ચંત, તાહારે ઇંદ્ર વાહનથી ઉપજે, નારી દશને વીશ. પણ એકર ચુડો કામની, જે પરમેશવર પુજીશ. નર ઉપર બે નર ચડા, તે ઉપર એક નાર. પણ ને ઉપર એક નર વશી; તે ઉપર ઉડો સાર. નાહાના વએમાં શોભતો, બાધારે તન સાથ, કામની કંઠે શોભતો, હોં ગીલો તે હાર.

ચોપાઇ એવાં વચન તે નારને કહાં લક્ષણવંતે સરવે લહાં. પ્રતિ ઊત્તર તેનો આપીએ, રાણીજીને સ્નેહ વાપીએ.

દોહરો રાણીને રાજા કહે, સાંભળ ચતુરશું જાણ, હમને ઉતર આપીએ, પુછું તે પરમાણ.

શમશા નર બેગલા નારીએ, જગત જીવડા મન જેહ. તે નારી વાહાલી નરને અમ આગળ કહો તેહ, ગઉર પરણે શાંમ મુખ અમી ઝરતાં નામ, સ્વા ા તમે શમશા કહી. ને કંચુકા કેરે કામ, એક નારી ઉપર નર ચડો, તે હેઠળ બે નાર. તે પુરખો પદમાવતી, પુછે એ રાજ માર. જેનું બાંધું જગ રહે, જળ નિપજ જેહ નારી માથે બેરડું, પ્રીતે પુછે તેહ. સાત બંધે બાંધિઓ. નારીને વાહાલો જેહ. રાજા પુછે હેતશું, અમ આગળ કહો તેહ. શોભા કહે વીનતાની, સાંમજ વરણે સાર વેણુ ગુથાવે વીનતા. સાંભળ રાજકુંમાર તારે માએ જે રરો, તે થાશે મારે કંથ. સામા કહે સન મુખ થઇ. જે પ્રેમ થકી પુછતાં વાહન સુરનાં એકતણું, તેથી ઉતપત નામ ચતુરા તેતો ચુડલો, કામનિ કેરે કામ નર એક રૂપે રૂડલો, વરતુલને આકાર. અસ્ત્રી કપોલે જઈ રહે, પરેમદા પ્રીત અપાર. નેત્ર નીહાલે સરવનાં, તે સામુ નવ જોએ, તે મધે તે નર ગાસે, આવલ ચાંદલા હોય. સત નર બાધા સામટા, બાંધીયો બંધજ એકતે નર તાહારી પાસે, વાહાલો તુજ

વીશેક. ઉતપત અરણવ માંહેથી શાંતી જોગે સાર. મનુનીને કંઠે વસે. હોંશીલો તે હાર, નરને નર વીટી વલો. તે ઉપર એક નાર, તેનો સોભે સુંદરી. જેને શીર ભરથાર, પ લોક હિતે પુરશે. હોંશ ધરીને હે ડ, કંકણ પાસે કંકણી, કરમવંતીનો કોડ.

ચોપાઇ એવા રાજા બોલા વસ્તા, તે અસ્ત્રીએ દાખવી આસત. એક એકથી અદકી ચતુરી, બાંધી નવ શકે કોએ ચાકરી બેહુતનાં વચન મનમાં લહાં. વાએક બોલવાને તતબર થયાં, તમો બેનુ છો ચતુરસુંજાણ. તમ આગળ માહારી મત અજાણ જો રાણી મન માને તાહેરં. તો રાજા સાથે વાતજ કરૂં, રાણી કહે તું બોલે સત માહારા ગુંણની જે રાખે પત મોહોટા હરખ હઇડે આંણીએ. બોલીએ જો ભલી જાંણીએ.

દોહરો પરાકરમપર ચાતુરી, પર લખમી પર નાર. વાદ નકી જે તેહેનો, તુ સાંભળ રાજકુમાર.

ચોપાઇ વેહેગતવાંણી ઓચરી હેતે રાજા મનમાં ધરી તન મુખે કેહેતાં લાજીએ પણ માહારા અરથનો ભેદ ભજીએ.

શમશા મારે પ્રાસ પણ હંસજ નહી નહી સસલો વાંનર ઉંચી ટાક પણ ઉંટ નહી ચતુર વિચારો ચંત વાહન શુકરા ચારજનું હર નીશે રેહે જળ માંહે જીભવના બોલે ઘણું મેટક તેનું નામ પીળે. પગ પેપટ નહી કાળો પણ નહી કાગ પાંખ પણ પંખી નહી ડશે પણ નહી નાગ ખટ ચરણ છે તેહની પ્રીમ ભોગી હોએ ભમરો નેનો ભામની જુવંતિ તેતું જોએ નારી પણ નીરબળ નહી કાળી પણ નહી કોએલ દરમાં રેહે પણ નહી નાગણી બુધ વીચારી બોલ કાએર કર શોભે નહી સુરાને મન સાર આરોગ દેહ રક્ષણી તારૂણી ને તરવાર પહડે પણ પડીત નહી બાંધો પણ નહી ચોર ચતુર હોએ તો ચેતજો મધુરો પણ નહી મોર પવીત્ર પંખીની જાતમાં વાચા બોલે વાર વનવાશી વન નિપજે કામની તેતો કીર શીર મોટું પણ ભમરો નહી જાનુ રેહે જળ માંહે પુછ મોટું છે તેહેનું પણ વાંનર નહી કેહેવાએ નાહાવણ સમીપે નરખીએ તોલ નહી માંહે તરત ઓળખવું સું એહમાં કોશ વીખઆણે વરત ચાલે પણ ચરણ નહી ઉડે પણ નહી પાંખ સહુ મળી સહવાએ નહી સહુકો દેખે આંખ આકાશે તે ઉતપતે ઘેર ઘેર રેહ ઘેઘાટ ધુઆડો તે થાશાએ ચાલે બસમી વાટ

ચાંચ પણ ચકવી નહી મજારી મુખ શામ જીમ બે પણ નહી નાગણી નરપત કોહો તે નામ ડાહયાને દીલમાં વશે પંડીતને વાહાલી પુર લક્ષણ જોતાં લખવી નાણાવટીનું નુંર.

ચોપાઇ રાજા રીઝે બોલે વાણ સાંભળ ચતુરા ચતુરશું જાંણ દીશોછો દાશીની જાત બોલો છો જલેરી ભાત દાશી છું પણ રાણી પાસે વસું એ વાતનું તમને કારણ કશું તવ રાણી કહે તમો ઉઠો રાએ ભોજનની વેળા વહી જાએ તતબર થઇ હેઠા ઉતરો ભોજન તમો મન ભાવતાં કરો આપુ પાન અમારે હાથ રેહેંણી રમો અમારી સાથ તવ રાજા બોલ્યો રીસજ કરિ અરે અબળા એ તું શું ઓચરી પર નારીનો પાલવ જેહ બેશે દોશ જાહાલતાં તેહ પરનારી તે પરતક્ષ છરી સંગે કા નવ રેહે હરી ઇજત આબરૂ તરતજ જાએ ખઇ રોગ પરનારી કેહેવાએ તાહારે શાર કોઈ સ્વામી હશે પતીવ્રતા ધરમ તાહારો જશે વીનતા એ મુંકીને વાત કોહો પરણાવે તમ તાત તાતને ઘેર આ ના લેવા સાંચરો શા માટે વાણ ખુટે મરો રૂપ તણે છાંયડે બેસશો પાન તજી પરથવી પેસશો ચતુરાઇ ·હી ચઉટે વેચાએ આલે જીવ તમારો જાએ વાહાલી નથી મુજને માહારી કાએ મુજને તાહારી ચંતા થાએ કુળવંતી કુળ સુધી જેહ તે પર પુરૂશનો ન કરે નેહ

દોહોરો અમો પરણાં છીએ પેટમાં જે દીન છઠી રાત અવર પુરષ પરથવી વીખે માહારે ભ્રા ને તાત સંક્ષેપે તુજને કહું જો છો ચતુરશું જાંણ ના કહીને તમો જશો તો તતક્ષણ તજશું પ્રાણ.

ચોપાઇ રાજા કહે જો જાણશે તુજ તાત તો આપણ બેઉની કરશે ઘાત હડકાઉં પાપ નવ છાંનું રહે વાઉં વાતતો સઘળે કેહે માહારી સાથે જે કરશો સનેહ તો બાળપણમાં ખોશો દેહ.

દોહરો ક્ષત્રી ન હોએ કાએર ખોટું ન હોએ વચન રીએ ભવીશ ચુકે નહી જે માંથે લખ્યું હોએ મરણ ઉચાટ આળસુને નહિ નરધનને નઈ સુખ નપુસકને સુર નહી સંતોખીને નહી રૂઃખ.

ચોપાઇ હઇડામાં તો રાજા હસ્યા વીનતાના બોલ તે મનમાં વશા એ નારીની જો ભાગુ આશ ના જઇ પડાએ જમ ફીકરની પાઃ

આશા ભાગી એને નવ વરૂ મહા પાપતવ મુસ્તક ધરૂ નારી એવે વાનજો ચીતમાં ધરો તો વીપ્ર તેડાવીને મુજને વશ પુરે સાખ જો વીપ્ર આપ તો તે વાતે નવ બેસે પાપ તો ઇશ્વર આપણી વરે ચડે શાચાનો બોલી આવી અડે વણ વરણે નવ પાલવ ગ્રહું સાચી વાત તો સંક્ષેપે કહ્યું.

દોહરા ગોર પોતાના ઘરતણો તેડી કીધાં બહુ માન મુજને પરણાવી તમો પરવરો લો મન ગમતા દામ તારે વીપ્ર પડયો વિચારમાં આ વળગ્યું મુજને પાપ વીપત પડી બે પેરની એમ વિચ પંડીત રાએ મેં કીધો સ્ત્રીનો સંગ એનો તાત જાણે તતક્ષણ હેણે વળી કુંવરી કેમ દુભાએ વીપત પડી બેઉ પેરની એમ વિચાર પંડીત રાય હું વળગાડું લાકડે માંકડું ને દક્ષણા લેઉ હાથ વળતી તો અગીઆરા ગણું એમ વિચારયું વીપ્રજ રાએ.

ચોપાઇ વીનતાએ વચન કહયાં વીવેક વાડ વનટળે કરમની રે પદણાવો મુંજને માળીએ તાહારા દુઃખ દાળીદ્ર ટાળીએ ઇશ્વર આંણજો ચીતમાં ધરૂં તારૂં નામ પ્રકાશ નહીં કરૂ.

દોહરો માંહેરૂ કીધું મલપતુ ચોરી મંગળ ચાર મંગળ ફેરા ફેરવ્યા આરાગ્યો કંશાર પ્રીતે પરણી ઉઠીઆં પોહોતી મનની આશનરનારી આનંદ થઆં કેહે કવી સામળદાસ જાંણ્યા જોશી તેડાવીઆ પંડીત પુરાંણી કહોએ અગમની ગમ સરવે કહે પણ સ્ત્રી ચરીત્ર નવલહે કોય.

ચોપાઇ વીપ્રે કુંવરીને કહયું શીખદો નલ જાએ રહું તુને અમો રૂડું કાહાવીએ હવે ભણાવવા અમો ન આવીએ સાચું માનજો રૂડી પેર હવે ન અવુ તુજ ઘેર.

દોહેરો બત્રીશ લક્ષણી બોલીઆં સુણો વેદ ભણતા વાર લાજ હદારિ તમ કને મેં શોંપ્યું તજ શરીર એક તાત જેણે જણો બીજો તાત કીરનાર ત્રીજો તાત તો ગોર છે ચોથો અનદાતાર ભરાંમણ બોળે ભાખીઉં વશ થાશે સહુ લોક આશરવાદ હમારડો શીમા છોડો શોક.

ચોપાઇ નગ્નારી નમી લાગ્યાં પાએ, શીખ માગીને થયા વિદાએ; શોંપ્યું ધન ધણી વાશીએ, પછી વાડવ ચાલ્યો કાશીએ. રાંણી રાએશું આનંદ કરે, હઇડે હોંશ અદકેરી ધરે; ખાએ પીએને દીન નીરગમે, કરે ચેંન જેમ મનમાંગમે. પ્રાતુશકાલ સમે પરવરે, રાજ સભા ભણી સાંચરે; કુંતી ભોજને હરખ ન માએ, રખે રાએ નગરથી જાએ. એમ કરતા ગયા બહુ દીન, રાજાનું માંન્યું બહુ મન; પ્રતીહાર નામે એક પંથીઓ, ચતુર પણ મનમાં ચેતીઓ. તેણે તો માંડી પડપુછ, તેને મનછે અદકી શુધ; રાત દિવશ હલકારા કરે, સઘળી વાત તો મનમાં ધરે, આંખે કાણાને વામખો, ભુંડાવાળને લજામણો; હડી હથોને ટુંકોશોએ, કઉતક દશ લખણો શોએ. રાણી મોહોલ તણો પ્રતીહાર. રાત દિવસ નવ છાંડે ઠાર; ગયા આવવાની સુધજલે, ખબર જઇ રાજાને કેહે. એમ કરતાં ગયા બહુ દીન, ચેત્યો પોળીઓ તે મન મોટી વાત મનમાં તે લહિ કો આગળ તેણે નવ કહી વરશ અઠી તો વહીને ગયાં થઇ ચાર ગરમાં રહયાં તે દાહાડે એક કઉતક થઉં સેહેજ વાતમાં લક્ષણજ લહુ એક સમે બેઠા રાજન ગોર પધારયા તેને દીન મહીપતીએ દીધું બહુ માંન આપયાં બહુ આભુશણ દાન પુછે ધરમ ધોરીધર ધણી કોહો કુંવરી કેટલી એક ભણી શા ગરંથ શીખી ગનાન કવિત ભાષાને સંગીત તાન કાણાદ કોકને નહી શદ નામ કોહો વાત જેથી સુખ થાએ.

દોહરો ભરામણે વાંણી બોલીયો સાંભળ રાજા કરણ તાહારી કુંવરીને મંદીર ગયાં મને વરશ થયાંછે ત્રણ બત્રીશ લક્ષણ બેટડી ને બાળા બુધ્ય અપાર શીખી બાધા સરવને ને મેં એ છો । ઠાર ભરાંમણ ભોળે ભાંખીઉં બોલી ન સકે બોલ સવળાનું અવળુ કરે શાંણી શાંણી થઇ સાક્ષાત એમ કરતાં માનો નહી તો તેડાવો પ્રતીહાર શીખી બાધા સરવને મેં છો યો તે ઠાર પછે પરદેશડ હું ગયો નેએ કરયું મેં રૂડુ કામ કાશી વીસ્વેસ્વર હું ગયો જેનું નીરમળ નામ

ચોપાઇ એહવું કહીને ભરાંમણ જામે પરધાંનને તેડાવ્યો રાયે પરધાન આવ્યો તેણે દીશ આવી રાયને નામ્યું શીશ જાઓ તમો

બેટીની પાસ જઇ કહજો અમારી આશ ચંતા મનની તજજો તમો વર રૂડા ખોળુંછું અમો શીખામણ દઇને આવજો પ્રપરતી ઉત્તર તેહનો લાવજો પ્રધાન પધારયા રૂડી પેર આવ્યા કુંવરી કેરે ઘેર મેહેતાજી મેહેડી ઉપર ચડયા કુંવરી કેરે દ્રષ્ટ પડયા ઉભી થઇછે માની લાજ ભલે પધારયા રાવળરાજ પ્રીઆ દેશના વાવાઇયા રાજ પરધાન મોહોલે આવીઆ વાત જાણુંછું સરવે અમો ખબર જોવા મોકલીઆ તમો અલખ જે કરૂછું આપ તે રાએ પરધાન કેરે પરતાપ.

દોહરો પરધાને જોઇ પદમણી મનમાં થયો અચેત નવ પલવ થઇને રહી જાણે વરખા રૂતુનું ખેત શોભે સરોવર જળભરૂં અતિ કમળ ઝળકે જેમ કોડે તે ઉપર ભમરો ભમે જુવંતી દીઠા જોડ નેત્ર દીઠાં ચપળશું ગલથલ અતી અનુંપ નઉતમ ઉતમ નર તાં વીશમે પામ્યો ભુપ ફળફળે જેમ વનવાંખે જેમ સાગરની લેહેર ફાલી ફુલી વનસ્પતી તેમ કામની દિઠી કેર છે પરશેવ કો પુરૂષનો વધ પામી એ જાત જે ખોદશે તે પડશે માહારે શાની વાત એકતો બેટી રાયની બીજી જાતે નાર જે કરશે તે ભોગવશે માારે આ વેહેવાર છાનું રાખ્યું નવ લહયું રાએના ચલાનું બુધ લાકડે માંકડું વળગાડીએ જેમ રેહે દોણીમાં દુધ.

ચોપાઇ વજીર વળતો બોલે વાંણ સાંભળ ચતુરાં ચતુર શું જાણ રાજાને સાંભરીયાં આજ ખબર જેવાને મોકલયા કાજ કહ્યું છે માનની ચંતા તજજો તમો વર રૂડા ખોળુંછું અમા દેશ વીદેશે લખાવીશું ખાઓપીઓ દીન નીરગમો.

દોહરો કુંવરી બોલી રીશશું સાંભળ ડાહ્યા શેઠ વાત કરો વરવાતણી તો પાળી મારૂં પેટ નર નથી માહારે જોઇતો નથી પરણાનાં કોડ વરત કુંઆરે ઓચરૂં વરતમાં બેશે ખોડ જઇ તાતને સંભળાવજો જેમ ચડે નહી રીસ મેહેતા તાતનું માહેરૂ તારારે ખોળે શીશ રાજમાં તો સાંન નહી સઘળું સુણે કાન રાજ બુધ પરધાનને માટે માગુ માન વણીક સમો તો કોઇ નહી વણીક સમો નહી રંક વજીર ઘેર નહી વાણીઓ રાવણે ખોઇ લંક.

ચોપાઇ કેહે પરધાન સાંભળરે મતી એમાં કોનું ડાપણ નથી જે લખ્યું હોએ કરમજ માંહે કોટી ઉપાએ ખોટું નવ થાએ આગના આપુ તો સાંચરૂ કામ રાજ દરબારનું કરૂં શીખ માગીને શેઠજ ગયા રાજ સભામાં આવી રહયા રાજાએ દીઠો પરધાન વણું બોલાવી દીધાં માન બેટી લાડકવાઈ જેહ શું બોલી મુખમાંથી તેહ ત્યારે વજીર મન વિચાર કરે સાચું બોલે અરથ નહી સરે વણીક જાત તો ડાહી હોએ તેને કળી નવ શકે કોએ પરધાન વિચારી બોલે પેર તમોને મળવા તેડયા ઘેર કહ્યું તાત મળવા આવજો આભુપણ રૂડાં લાવજો ળી બીજું કહું કરજોડ પરણાનો નહી મારે કોડ.

દોહોરો કુંતીભોજ મન કળ કળયો શું બોલી એ બોલ હું મોહોલે જાઉં કુંવરી તણે એમ ઉઠયો તે તતકાળ રાએ, પધારયા માળીએ સનમુખ આવ્યો ત્યાં પ્રતીહાર નરપતને ચરણે નમયો જુગતે કરયો જુહાર. મોહોલે બેઠીતી માનની વેગે કીધું વાણ કુંવરી જી તમો સાંભળો આંહી આવેછે રાજન સણગાર સરવે તતક્ષણ તજ્યા તજાં મુખ તંબોળ પણ કેમ કરી જોબન તજુ. થઇ રહયો રંગ માં રોળ મુખ તજ્યું જાએ નહી તજી ન જાએ જાત તજી ન સકું ચાતુરી જેમ બીબાંની ભાત રાએ પધારયા રીઝમાં કુંવરી ઘેર લઇ જાઓ લાડ કુંવરી લાડકી વાહાલી મુજ વીશેક છત્રપતી વર જોઇશું દુઃખમાં ધરશો લેશ બેટી બોલી બાપશું શાંને ખોળો ગામ વરત કુંઆરાં ઓચરૂં પરણાનું શું કામ પરણામાં કાંઇ સુખ નથી નહી કરૂ એ કામ માળા કરમાં રાખશું જપશું હરીનું નામ.

ચોપાઇ વાત કરતાં દીઠું મુખ રાજા મનમાં પામયો દુઃખ માંનુની બાળનું નહી એ મુખ પરવેશ થયોછે કોઇ એક પુરૂપ કોઈ નર સાથે નારી એહ એ વાતમાં નહી સંદેહ જેમ બેઠો તેમ ઉભો થયો વણુ શીખે તે મહિપતી ગયો ઉદ્દનિ કુંવરીને શું કરૂં મોહોટી વાત હઇડે કેમ ધરૂ એકાંતે જઈ આસન કરયુ પરધાનને તેડું મોકલયું રાજામાં લક્ષણ છે બત્રીસ જેને ઘેર તરૂણી છે વીસ કામ શાસ્તર જે ભાવે ભણે અસ્ત્રી ચરીત્ર ગણીતમાં ગણું માહાકોટાદીક વીકરાળ થયો કામાતુર શરીખો કાળ એકાંતે જઇ આસન કરયું પરધાનને તેડુ મોકલયું

વજીર માહારા સાંભળ વાત આજ મેં દીઠો ઉતપાત તન્યાનું મેં નરખ્યું ત ા ધીરજ નથી રેહેતું માહારૂં મન પુરૂપ પરવેશ જાંણુંછું થયો નર કોઇ એક માળીઆમાં ગયો.

દોહરો વજીર સુત વાંણી વદે ' ઘેલું બોલો ભુપ વરસ થયા વરધ પામીએ એક જોબનને બીજુ રૂપ રતે વનસ્પતિ વધે નરનારી ને નેક એમ કરતાં માનો નહી તો તેડાવું પ્રતીહાર તેને પુછો પ્રીતશું શાચું કેહેશે તેહ.

ચોપાઇ પતીહારને તેડું મોકલયું તતક્ષણ આવ્યો તે એકલો શાચી પુછુ છાની વાત જુઠું બોલીશ તો ખોઇશ પ્રાંણ સાચી વાત ઇશ્વરને ગમે સાચે સીધી શોકજ સમે કુંવરી મોહાલે અ વે છે જેહ સાચું બોલી બતાવો તેહ.

દોહરો પ્રતીહાર બોલે પ્રેમશું સાંભળ રાજા વાંણ પણ સત વચન કેશું અમો તો થાશે મોહોટી હાણ વેર વડાશું નવ કીજીએ વડી નવ કીજે વાત વડા તણી વડવાડમાં રંક માણસની ઘાત રાજા કેહે પ્રતીહાર સુણો સાચી વાત બતાવ જો હોએ તે બક્ષીશ તુને તું પાર હમારો કોલ.

ચોપાઇ વરધ પ્રતીહાર વળતું બોલીઓ મન તણો પડદો ખોલીયો એક રાજકુંવર ઉતમ આવિયો તે ભુપતી તાહારે મન ભાવિઓ મહિપતિએ રાખ્યો મંદીરમાંહે તે રંગ મોહેલમાં નીસ્ચે જાએ કુડ કપટ ભાવે નવ ભાળીએ જતાં આવતાં તે નાહાલીએ નાએ અન્યાએ નવ જાણું અમો વિચાર કરિને સમજો તમો તે તણી વીમાશન હોએ અવર બીજું નવ જાણે કોએ સચી વાત તે મેં કહી તુને બીજો હોએ તો મારો મુને એમ કહીને પોળીઓ જાએ નરપતીને મન ચંતા થાએ.

દોહરો પેર જે પ્રતીહારે કહી જોબનવંતીએ સવળી લહી જઇ કહ્યું તે માળીએ જેમ ચેતાએ તેમ ચેત વેળા વંઠી આપણી ઉતારો બાપનું હેત જઇ ચેતાઓ રાયને ઉગારો એનો પ્રાણ મુજ માટે એને મારશે થાશે મોહેટી હાણ જઇ રાંણિએ કાહાવીઉં દરી રાયને જાણુ બેએ સુત ત્યાંહાં આવીયા પુરૂપ પક ચતુરશુ જાણ રાએ જીવો

તો રાણી ધણી નરપતને શું નું ન પધારો પરદેશડે જો પ્રગટ હોએ પુન તાત કેદ ને હું. સુગ્રીવ સવળુ મરશું શીવ તમો જાઓ ઉગારો પુરપતી જાઓ તમો આ દીશ મહીપતી કેહે સુણ માનુંની હું નવ છાંડુ આ ઠોર લાજ જેહને માહેરી જે નામ ધરા એવું ચાર નાહશું નહી હું હાંવક્ષી જેમ કરમ કરે તેમ હોય એક વાર મરવું સહી ચ.જી જીવી નહી કોએ.

ચોપાઇ તું ખરો ક્ષત્રી કેરો તંન માનુંની કેહે માનું મુજ મન મુજ માટે તમને લગે હત્યા દોશ મનમાં નવ ગણે એને મન પુત્રીનું ઝેર રાએ અંતશ કરણનો ખાર તારે હાથે દેઉ વચન તાહારી સાથે પાડુ તન શાગવત કરું સરવ દેખતાં વચન વીવેક કામનીએ કહયાં મારું ચલશે તો સુકાવીશું નહી તો તુજ સાથે આવશું સામા હમને શીખજદો હેલો જુહાર અમારો લા રાંમા કેહે સાંભળરે રાએ ચતુર મનમાં નવ આશો ચંતાએ પરખશાવર જો પરમન હશે તો કુશળ કલ્યાણ આપણું થશે માગી શીખને મહીપતી ગયો રાજા રાજ સભામાં ગયો બેઠો સનમુખ ભુપતજ ભણી ન આવ્યો બીહીક મનમાં ક્રોધ તણી.

દોહરો રાજા કેહે વજીરને શો કરવો ઉપાય વાત બાહાર નવ નીકળે કામ આપણું થાય ધન રાજા વજીર વાએક વદો વાણી તું માહારી સુણ તમને ગમશે તે ખરૂં કેહે ૧૨ છે કોણ મહીપતીએ મન વિચારીઉ તેડયા એવા ચંડાળ રાત સમે લઇ નીસરો આંગો એ હેનો કાળ લાવો નીશાંની બે નેત્રની જેમ અગન દાઝે હોલાએ જન ક્રોધ રખે સુણનું એનીપેરે બોલ્યો રાય.

ચોપાઇ એવી કીધી છાંની વાત અરૂણ થયો પડી છે રાત રાજાએ તેડયો રાજકુમાર પાસે પતીત ઉભા છે ચાર એની સાથે સાંચરો આયુધ સરવે હેઠાંધરો પાળા થઇ જાઓ એનીમાથ ફરી ન પુછશો બીજી વાત જાઓ રાખી પોતાનો ભાર રાજા બોલ્યો એણીવાર કુંવર મનમાં સમજયો સહુ ખેદ પામ્યો તે મનમાં બહુ.

દોહરો રાજકુંવર વળતું વદે હું ગાંજયો કેમ જાઉ જે કોહો તે હાજર કરૂં જે લુણ તમારૂ ખાઉ લુણ હરામી જે કરે કરે જે વીસ-

વારા વાત મીત્રશું કપટ કરે દાશી તેની માએ પાપ તો પૃથ્વીમાં છે ઘણું લક્ષ લક્ષાધી કોડ ગુરૂ લોપીક વીદયાતણો લુણ હરામીની જોડ તે માટે હું સંચરૂ જાણીશમાં અજાણ જે કોહો તે હાજર કરૂ મારે હાથે પરાણ

ચોપાઇ જાઓ તમો ચારેની સાથ ઝાઝી શાંને કરો છો વાત છોડી મુકયાં છે હથીઆર રણમાં ચાલો રાજકુમાર પાંચજણ મારગમાં પળા વજીર વાટમાં જઇ તેહને માળા.

દોહેરો પરધાન કેહે પ્રતીહારને સુણો માહારી વાત કુંવરી રાજાને કહે તે તમો સુણજો કાન કામ હમારૂ હઇયાં નથી કામ તમારૂ થાએ શામા કેહે તે સાંભળો ઉગારો એ રાય.

ચોપાઇ એવું કહીને પાછો ફરે જ્યાંહાં ચતુરાં બેઠી ચીંતા કરે એટલે ત્યાંહાં આવ્યો પ્રધાન માનુંનીએ દીધાં બહુ માન ખોળ ઉપર મુકયું શીશ ઉગારો હમો આપણે દીશ તાત તમોને ભ્રાતજ તમો તમ થકી ઉગરીયે આજ.

દોહરો કેહે પરધાન સુણ પદમાવતી વેગે વાર ન લગાડ શીખામણ દઇ મોકલો કોઇ એક તેડવા જાયે પશાએ કરો પતીતને નેં ભાવટ તેહેની જાયે હું મંદીર જાઉં માહરે તારે ગરજ પડે તો જાગ કાહાડી મેહેલ તારા કંથને કહીએ ન આવીશ હાંએ જો જાણે એને જીવતો નો તમને મારે ઠાર.

ચોપાઇ એમ કહી ગયા ધનરાજ કામ સરયું કુંવરી કેહે આજ એકાંતે દાશી તેડીયાં ગુણકાભણી પંથે ખેડીયાં તે ચતુર ગુણકા ચંદરાવળી શીઘ્ર તેડે છે પદમાવતી અરજ કરવાનું કામજ નથી દડબડ શું ગુણકા ડદબડી પદમાવતીના મોહોલે તે ઘડી શા કામે મુને તે ડયાં આજ મુજ સરખું કાંઇ દીસે કાજ પદમાવતી લાગી છે પાએ હોલવ આજ અમારી આગ આજ સંકટ મારે અતીઘણું તેણે કામ પડયું તમતણું એક રાજકુંવર મેં છાંનો વરયો તાત ભુપતી બહુ ક્રોધે ભરો તે તણું છેદાવે શીશ પતીત પાડવીયા આપેદીશ વાર નથી લાગી કાંઇ એવડી હજરમાં લઇ ગયા આ ઘડી છાના ગયા ન જાણે કોએ પ્રધાનને પ્રીછવીયા શોચે તેને જઇ ઉગારો તમો અંતઃશ

.ગુથી કહુ છું અમો રખેરાએ નગરથી જાયે તેડી લાવજો તમારા .હોલજમાંહે.

દોહોરો વળતી ચંદ્રાવળી વદે તું છાંડ શામા શોક ઉગારૂં નહી એહને તો મુજ મુકરીત થાજો ફોક તેડી લાવું તાહારા કંથને લાવું રૂડી પેર ખબર જોવા તું મોકલે હવડે મ્હારે ઘેર જો ન લાવું રાયન સાંભળ તરૂણી તું પતીત હણે જો કંથને તો તું હણુંજે મુજ કાએ રાન માં દુઃખ રખે ધરો છાંડો મન ઉચાટ જાણજો મહીપતી મોહોલમાં મનમાં કરો ધેંઘાટ.

ચોપાઇ એવું કહીને ગુણકા જાએ શામા જઈ પોતી રણુમાંહે પતીત ઉભા છે રણમાં ચાર પાસે રૂડા રાજકુંમાર એટલે ગુણકા ઉ-ભી રહી ચંડાળોની ચરચા જોઈ રાતસમે શા કામે આવીયા લાખે-ણા નર કોણ લાવીયા રાજ કુંવરીને ચડી છે રીસ તમો ચારનાં છેદે શીશ રાજ બીજ કેમ મારો જાય જેની તારૂણી કુંવરી થાયે રાત સમો મુકીદો કામ હોએ તે મુંજને કોહો વળતા બોલ્યા તે ચંડાળ અમ શીર આવડી શાંની આળ કુંતીભોજે જે કોલજ કહયા તે અમથકી કેમ થાએ પરો લાગ્યું પાપ અમોને બે પેર ચેતાએવા પરધાને ઘેર જે કોહો તે અમો કીજીએ મુક કેહેતો મુકી દીજીએ ગુણવંતો ફરી આવે ગામ તો હુ લઉં તમારૂ નામ તારે ગુણકા તેતો હશી એ વાત તો મારા મનમાં વશી કુંવર દેશ વીદેશે જશે સકી પતી મારો જાણશે એ વાતની શી ચીંતાએ જેમ તેમ કામ તમારૂ થાયે સોનાની મોહર શેંચાર વેહેંચી આપી તેણે ઠાર પતીતો હઇડામાં હરખીઆ જારે હેંમ ટકા હીણુ નરખીયા રાજાની તોકીધી રક્ષા મરગ મારીને કાહાડી ચક્ષ

દોહરો હોમ ઉમારે સરવને જો કોપ્યો હોય દૈવ હું બલીહારી જાઉ દમડા તણુણે જેણે ઉગારો જીવ વેરી આવી શેવા કર પરનારી વશ થાયે જેહેને દમડે ગાંઠ છે તેને શી ચંતાએ ચતુરાઇને ચપલાઇ ડાહાપણુ બુધને શુધ કામણુમા વણુ વશ રણુ જેને દમડા હોયે હાથ દમડો વાહાલો દેવને દુરલભમાંનો તેહ જે દેખી મુનીવર ચળે તરૂણી પસારે હાથ અવર વશીકરણુ શું કરે વડું વશી કરણુ ગરથ અથવા મોહોટો અધી ...તી જે જાણે અરથ હોયે.

ચોપાઇ પતીત શીખ માગી સંચરયા નગર ભણી તે પરવરિ જ. ગાયેને કહયાં વચેન જુહાર કરી બોલા તે દીન રાજા આગળ જઇ જોડી હાથ મરગતણી દખાડી આંખ ન કરશો કોઇ આગળ વાત કરશો તો તમને હરિશું ઘાત એ વાત એટલેથી રહી રાજકુંવરની શીગત થઇ હવે રણુના ઊભો રાજકુમાર તેણે ગુણકાને કરયો જુહાર હમો જાશું દેશ વાદેશ નારી તમો કરો પુરમાં પરવેશ પરણાંમ કરીને કેહજો જઇ લખ્યું હતું તે વાતજ થઇ.

દોહોરો ત્યારે ચંદરાવળી વળતી વદે રાએ તું શોક મનનો ટળો મુંજ ઘેર આવો મહિપતી તું વાચા હમારી પાળ ઉનો વા વાશે નહી કોઇ ન લે તમારૂ નામ પ્રીતધરીને રાયજી પધારો અમારે ઠામ તમો પરદેશી પંખીયા વળી કોમળ તમારાં હાડ આવો પધારો ઘેર માહે રે હું માનું તમારો પાડ.

ચોપાઇ મેં પદમાવતી શું પરઠી છે હોડ લાવું ઘેર પોહોચાડું કોડ તે માટે માહારો કોલજ જાયે બીહીક તજી ઘેર આવો રાયે હવે હરી કરે તે થાયે આ શમે ઉગનાછો રાયે સમજો મનમાં ચતુર શું જાણ આ પ્રેમદાએ ઉગારો પ્રાંણ અણીયે ઉગાયો મારો જીવ ના કહું તો કોપે દઇવ.

દોહોરો તારે હોનાર પદારથ જે હશે થાશે તે પરકાશવચનના લોપુ નારનું મનમાં કરા વિચાર મનમાં રીઝી બે ચાલીઆં આવ્યાં તે નગની માહે ઝલહલત ઝળકિ રહયું ગુણકા કેરૂ દ્વાર દાશી દાસ તેને ઘણાં નેમાં ખાશી દાશી સાઠ સુંદર આસન બેસવા કનક હીંડો ળા ખાટ એ ઉપમા કવિ શી વદે દીશે લીલા વીલાશ ખાઓ પીયો દીન નીરગમો શુખે રહો મુજપાસ શાક પાકને ઘી ઘણાં લવંગ સોપારી પાન પલંગ તળાઇ ઓશીગાં રંગતણી ત્યાં રેલ પદમાવતી એ પાઠવી દાશી જોવા એક રોયે આવ્યા કે આવશે જુઓ કરી વીવેક દાશી આવી એકજ ત્યાં જયાં ગુણકાનો વાસ રાજા દીઠો રીઝમાં પોતી મનની આશ ચંદ્રાવળી વળતી વદે શાધ્ર જાવંતી તું જા મહીપત આવ્યો મોહોલમાં જાતું વધામણી ખા દાશી ધણી ત્યાં ગઇ બધી સાંભળી કહું વાત રાજા આવ્યો મોહોલમાં મેં દીઠો

કર શાક્ષાત, ત્યારે મુગતા હાર હીરે જડયો; જળહળ તેજ અપાર. આપ્યો મેંડ થકી કાહાડીને, નાહાલ કરી ને નાગ; ભાવટ ભાગી દાશીની. બહુ પેરે દીધાં માન. માટા ઓછવ કીધો મેહોલમાં, જાચકને દીધાં દાન; સણગાર સર્વે ગોકલા, ચંદ્રાવળને ઘેર. બાઇ તુજ પરતાપે આવીગો, તું રૂપે રૂડી પેર; ચરઆં ચોળી શોભીતાં, નારિ કુંજરનાં ચીર. અદકું તુજથી કઇ નથી; તુ લાવિ નણદી વીર.

ચોપાઇ એમ કરતાં વીત્યા બહુ દીન, માન્યું રાજકુંવરનું મનઃ ચંદ્રાવળીના મંદીર મહે, સભા ઇંદ્રના સરખી થાયે. પદમાવતીનિ જ્યાંહાં છે માએ, જઇ રાજાએ સોંપી વાત; શીખામણ કુંવરીને દો, સમજાવિને પાસે લો. આજ સુણી મેં વીપીત વાત, સાચી માની મેં સાક્ષાત; ગોરે મંદીર તજ્યું એ તણું, બીજું જે પરધાને કહ્યું. તીજું જે કહ્ું પ્રતીહા, તે માહારા મનમાં નીસ્ચે લહ્યું; ચોથીવાર મેં જેયું દ્રષ્ટ, માંનતું નરખી પાચ્યો કષ્ટ. પાંચમુ પરણ્યાનું કારણ નહી, તેણે સુણે મુજને ચીંતા થઇ; મેં એક કીધો મોટા ઉત્પાત, કીધો રાજકુંવરની ઘાત. અનેરી. અનેકીક એનું રૂપ, એ માટે મેં મારયો ભુપઃ સુરજ કાંત સાંભળીને રહી, રાએ તું બોલવા તતપર થઇ, મારી બેટી એવે નવ હોએ, શા અવગુણ બોલો છો માહે; નથી મુંજ બેટીનો વાંક, શા માટે મારયો એ રાંક. શરણ આવો હું તો રાજકુંમાર, નરખી રાજા થયો નીરાશ; કોઇક નાગરનો આવ્યો ઘેર, હવે મોટાનું થાશે વેર. કુંવરી મોહોલે જાઓ આજ, દો શીખામણ તારે લાજ; એહેવું કહીને ગયો રાએ, પુત્રીના પાસે ગઇ માએ. બેઠી ચતુરા ચતુરશું જાણ. કોટ ઉપર ધરયો છે હાર; મળાં માત હેતે દીકરી, અધિક હેત ઓછગે ધરિ. શા છે સમાચાર તુજતણા, મને સાંભળવા મનોરથ ઘણા.

દોહરો પદમાવતી ગલગલ, આંખે આંસુધાર; બાંધી શાને કાજે સરજીઆં. ધીક ધીક મુજ અવતાર. મારો રાજા મહીપતી, એહું પુરણ પાપ; મુજ માટે હત્યા કરી, એવો મુરખ બાપ. તારે માતા બોલી રીઝમાં, શીખખ ભરે છે તુજ; પણ જેવા માટે આવીયાં, તે તમો કો હો મુજ. વળતું બોલાં માવડી, તુ છે ચતુરશું જાણ; રોશ તજો સમ

માહરા, જે સરજ્યું તે પરમાણ. ખાઓપીઓ દિન નિરગમો, રમો સખીયોની સાથ; શીખામણ દઈને વળાં, પછે આવાં મંદીર માત.

ચોપાઈ શીખામણ દઈને જનુંની જાએ, સનમુખ રહીને પુછે રાએ; રાણી જોઇને પુછે ભુપ, કાહા પુત્રીનું નરખ્યું રૂપ. હશી નારશું બોલ્યા ભુપ, રાંણી કહે રાજજી સુણો; ભુડાં વાત મુખ શાને ભણો, જેવી તેવી પણ બેટી થાયે. રૂડે ઠામ પરણાવો રાએ. રાએ મનમાં સાંભળીને વાત; તેડા એવા રાવત સેહુસાત. કુંવરી કેરે મોહોલે સંચરો, રાત દિવસ ત્યાં ચોકી કરો. પુરશ નામે કોઇ ન સાંચરે; એવા બોલ સાંભળીને ગયાં, કુંવરી મોહોલ જઇ ઉભા રહ્યા રાજાએ તેડાવ્યો પ્રતિહાર, હવે ચુકીશ તો ખાઇશ માર; એક ગુનો તો બક્ષીશીશ તુને, હવે ચુકીશ તો જાણીશ મુને. કપટ હોયે તો કરજે જાણ, નહી તો વણ મુટે ખોઇશ પ્રાણ; હેવે સંકટ રાખી બાળ, માથે જેમ બેસ નહી ગાળ. એમ કરતાં દાન જાજા ગયા, માસ આઠ ગુણકા ઘેર રહયા; હાશ વીનોદ મનથી હરે, રાજન રાંણી સાંભરે. રાંણીને નવ ભવે અંન, જો બાંધુ મોટાશું મન;

દોહોરો તારે પુછી પેર ગુણકાલે, ગામ ઠામ શુભ નામ; રાત દિવસ સુખ ભોગવે, મન વાંછીત કરે કામ. બોલે મન આનંદશું, કર નવલ રંગ; પણ હાશ વીનોદ કરે ઘણું, ને કરે ગુણકાનો સંગ. સભા ભરીને રાયજી, કુંતી ભેજજે રાએ; પાંચસેહે પંડીત મળા, જોશી જોશ પુછાએ. કોણ દેશ કન્યા દીજીએ, જુઓ પ્રશન વિચાર; લેહેણું હોએ જે રાએજી, તાંહાં પરણાવું કુમાર. તારે પંડીત વાણી એ ચરા, એક કરોનિ કામ; પણ મેળાપ આવે તે કરો, લો વક કંન્યાનું નામ. વાત ગેષ્ટી હેવી કરે, હાશ વીનોદક થાએ; પછે પરદેશથી તે સમે, આવી એક ગુણકાએ. શુભ જોબન વરશ સોળમાં, ગુણકા જાતે શુખાશ; શત ગંધ્રપ સાથે ફરે, શાહેલીસે સાત. રૂપ શરૂપે આગલી, સંગીત શાસ્ત્રશું જાણ; પણ કોક શાસ્ત્રની ચાતુરી, તેમાં તે પરમાણ. મેળ ઉપજાવો માનુંની, કામ શરૂપી નામ; રાજ સંભારી ઝીણી, આવિ તેને ઠામ. પરગાંમ કાંપો રાયેને, વિપ્રને નામું શીશ; અવીચળ રાજ તાહારૂં જીવ જો કરોડ બત્રીસ. તારે મહીપત ચીડીઓ

નનવીખે, ચીતર લેખ સહુ થાએ; નારી નહીણે નીરખતાં, તે નરખી નહી જાએ, અન ઉદકલો પાન ફળ, મન ગમતાં ભોજનક નાચ કરો પછે નરથકી, રીઝી કેહે રાજન. પરધાન આદે પંડીત સહ, રાણીને વળી રાએ; નાંનું મોટું નગરનું, સહુકો જોવા જાએ. શોભા જોતા રીઝમાં, શારંગીનો અવાજ; તાલ કરીને તંબુરો, જંત આદ પખાજ રંભાની શોભા વણી, મોડા ગુણકાએ નાચ; વસ્ત્ર પહેરાં ચકમાંહે જઇ, તે સુકડ કેરે તાસ. અગ કીધા કેશરી, પીમલ પુસ્પ અપાર; ભમે ભમરો બહુ ભાતનો, ધરતી નવ ધરે ભાર. લીલાં પીળાં કારમાં, કીધા અતી ઉપાએ; પુંદડી પરતી નીસરી, શોભે તેની અભાઓ. સરવ જણ વીશમે થયા. જાણ્યું રક્ષ વીવેક; સકળ સભા નરખે સહુ, પણ કોઇયે ન પામ્યો એક, નગર નકી નરત કરે, સહુકો ચુકા જન; સવા પોહોર ફરે પુંદડી, પણ કોઇ ન જાણે મરમ. શુધ બુધ ભુલ્યા સરવકો, જોઇ રાંમાના રંગ; વસ્ત્ર ઉતારાં ચકમાં જઇ, રમત કીધી ત્યાં અંગ. રાજા મન રીઝો ઘણું, આપ્યાં બહુ તોખાર; આભરણ રથ અતી આપીયાં, ભારે ગરથ ભંડાર. અસ્વ. રથને પાલખી, આપાં અતીશે સાર; સલામ કરી શીર ઉપર ધરી, રામા સનમુખ રેહે. એક માસ અડીયાં રોહો, ભુપતી મુખથી કહે; નારી એ નીચું નાહાકીઉ, રાજ ધુણ્યા એવું શીશ મહીપતિ મન ઝાંખો થયો, કરોધ કરી મન રીસ; રાજા રામાને કહે. સાંભળ ચતુરશું જાણ. સત ન કહો મુંજ આગલે, તું માને તેની આંણ; પ્રેમદા કહે નવ પુછશો, પુછે થાશે અનરથ, સુખ લાગે દુઃખ રાયેજી, હમણાં કોપો તરત; તારે ભુપતી કહે સુંણ ભામની, મુંજ તાત તણા એ કોલ જે હોય તે બક્ષીશ સુનો, જો તું સત નહી બોલે બોલ; સભા જોઇ મુખ મરડીઉ, શા માટે તે આજ શામા કહુ સુણો રાએજી, દુઃખ લાગશે કે સુખ; ચતુર નર આવા ચતમાં, તેને મરડુ મુખ. વસ્ત્ર આભુશણ મેએ ધરાં કોએ ન જાણે પાર; તે ચતુર નરે નરખીયાં, તે ઓળખા એવો સુંદર. મેં સેવક જોયો સામટો, મારૂં ઘર મેવાડ પછમ દેશ મેં પરખીયે, જેહેનાં કોમળ ફાડ. સાગર ત્રટ ચંપાવતી ચંપકસેન રાજન; બત્રીસ લક્ષણ આગલો, પુરૂપ સેંન એક ૯

રૂપ શરૂપે આગલો, જાણે સંકળ વીરેક; નર સઘળા મેં નરખીયા, પણ દ્રષ્ટે આવ્યો એક રાજા મન રીઝ્યો ઘણું, પોહોતા મનના કોડ; તેને પરણાવું દીકરી, હરીએ મેળવી જોડ. પદમી કન્યા માહારી, બત્રીસ લક્ષણી જેહ; પરણાવું જો પ્રીતશું; તારે દુધે ઉઠે મેહ,

ચોપાઇ તે દિવસે ગુણકા ઘેર ગઇ, શીખ માગીને મંદીર ગઇ; હું જાને જાઉં ચંપાવતી જાણ. કુંતીભોજ કુંતલનો ધણી. તેહેને જ-જઇને કેહેજો કથી. બેટી રાએની પદમાવતી; પુરપસેનને દેવું દાન, કરજો ઘણું ચડાવિ માન. માસ એક પેહેલાં આવજો, જાન સાથે તેડી લાવજો; શીખામણ દુતને દેઇ જાંહાં, ચંપાવતિ ગુણકા છે ત્યાં. ભાડ ચાલવા લાગ્યો જેટલે, ચંપાવતી બોલી તેટલે; સુણો તમે ચારણ ભાટ, રખે જતા એની વાત.

દોહરો ગુણ કેહે રાયે સાંભળો, કુંતીભોજશું જાણ; પુરપસેન અહીયાં પાઠવું, શી આપીશ મુંજને લાણ. આજ તેડાવું આંહાંને, મુંજને સોળે સણગાર; તે ઉપર ગરથ ભંડાર, પુરપસેન તો એ લઇ ગયા. તે મેં રાખ્યો મંદીર માંહે, તાત વચનથી વનમાં ગયા; નગર આપણે છાંના રહયા.

દોહરો સોરઠ રાજા કેહે પરધાનને, મુજ માઠી ઉપજી મત; વણ પુછ મેં મારીયો, તે અજાણે ગુપત વીખ ખાઇને હું મરૂં. કોણ કરૂં ઉપાએ; રાજાને તે મેં હણ્યો, કાંધો માહા અન્યાયે. કહે પ્રધાન કાં દુઃખ ધરો. વચન દીયો ચંપાવતી હાથ; તો તેડી લાવશે રાયને, એતો સાચી વાત. ગુણકા કેહે માનું નહિ, રાજાનો વિસવાસ; કોલ દીયો જો તાતનો, તો તેડી લાવું પાસ. નહિ અગનિને શહશ ધરે, મુરખ બુધિ અજાણ ત્રુંડો તો તે ગુણ કરે રૂડો હણે તે પ્રાણ.

ચોપાઇ નરપતી કેહે સાંભળ નાર, અમર્સાર એ ટો નહે ભાર; કોલ મારો જો રીશજ ધરૂં, જે માગે તે હાજર કરૂં. સત વાત કહી છે બોલ, વાંમાને દીધો છે કોલ;

દોહરો ગુણકા કેહે રાએ સંભળો, વચન રૂડી પેર; ચંપ કેરો પેટડો મે રાખયો છે ઘેર, પ્રધાન પ્રતાપે ઉગરયો. આઉશ એનું હો મોહોલ રાખ્યો માહરે; જેમ ન જાણે કોએ, શાહુ આપી ...

1. ગુણુક્ષને બહુ માન, ચાલો કુંવરને તેડવા; કુંતી ભોજ રાજન, પરણામ કરો પરધાનને. ધન ચતુરાઇ આજ, મુંજ શીર હત્યા ઉતરી; રાખી માહારી લાજ, એક વીપ્રને વાંણીયો. વળી નદીને ગામ,રાજા કહે સુણ સુંદરી; તે ગોજારો ઠામ, ઓછવ કીધો અતીઘણો.મળીયા રાણીને રાએ, પગે પાલો પરધાનશું; કુંવરકને તેજાએ, નગર પડો વજડાવીયો. ગડગડીઆં નીશાન, ચાલો રાજા તેડવા; જાચક કરે વખાણ, પુસ્પ સેન સાંમો રહી, રાજાલાગ્યો પાએ અમ ઉપર દયા કરો; કીધો છે અન્યાએ, આસનથી ઉઠી મળા. રથેબેસાડો રાએ, કેહે સાંમળશું વીનવું; નઉતમ સભા બે થાએ, મેહેલે પધારયા મહીપતા. કુંવરીને થઉ જાણ, મનમાં હરખાં માનુંની; વાગ્યાં હરખનાં બાણ, સુરકાંતી રળીઆતજ થઇ. પદમાવતીની માયે, બેજણાં વળગાં બેવડી; ભોજન કરવા જાએ, કનકથાળ હીરેજડયાં. મુંરાં શુભ આસન, જોડે બેશી જુગતશું; રાએ કીધાં ભોજન.

ચોપાઇ રાજા વળતા બોલ્યા વાંણ, સાંભળ પુસ્પતું ચતુરશું જાંણ; બળ પણામાંબાળે વેશ, કેમ નીકળા તમે પરદેશ. વળતો પુસ્પક બોલ્યો વાંણ, સુણો રાએ અમારી વાંણ; ચંપાવતી નગરીનો રાએ, ચંપકસેન મુંજ તાત કેહેવાએ.સહી કેડે સેના પરવરી, માહારે તાતે પ્રતીજ્ઞા કરી; જે કોઇ ન આવે રણમાં જાર, મારૂં તેને એક ઠાર. સઘળા લોક તે સાથે ગયા, અમો કરમ સંજોગે રહયા; રીસ કરી વીપ્ર તે જોશ, કાહાડો વનમાં ન બેસે દોશ.તાત વચનથી નીકળાયા.

દેહોરો લગન લેવડા એવું રાએજી, પોહોતા મનના કોડ, મળા વશેખ ભાવીયો, જુગતા જુગતી જોડ. સાંમળભટ સાચું કહે, જેનું કરમ મોટું હોયે; માંન પાંમે મનુંશમાં, નવ ગાંજે તેને કોએ.

ચોપાઇ રાજાએ કીધી શોભાએ, આંણ વરતાવી નગરની માંએ; ભાટ ચારણુને માગણ હાર, જાચક જનનો નહે પાર. પ્રધાન ફેરે સહુ ઉતરે, નગર બાધું ભોજન કરે; વરરાએને સણગારીયા, સાસુજીને મન ભાવીયા.સણુગારીયાછે રાજકુમાર, લગન સમે નવ લાગીવાર; દોહોરો પીઠી ચોળી પદમણી, કનક કચોળા માંહે; કસ્તુરી ક-

રશનાગરે, વર સુગંધે નાહાએ. એક સુગંધ સરીરનો, બીજો પુસ્પ પુસ્પનો જેહ; ભમરા તો ગુંજાર-કરે, દેખી મોહ મોહ. માંહેર કીધું મલપતું, ચોરી નાખી ચારઃ પ્રમે પધરાવ્યાં પદમનિ, વરત્યો જેજે કાર. વાજાં વાગ્યાં. અતીઘણાં, ગુણીજન ગુણ બહુ ગાએ; પરણે છે પદમાવતી, જોડ પુસ્પક રાએ. હાથ મેળાવો હેતશું, દીધું કન્યા દાનઃ દેશ હસ્તી, સત આપા કે કાણુ, પગ પખાળ્યા રાચેજી, રાંણી કુંતીભોજાઇ હઇડે હરે; જેમ સાકરમાં ખીર, વરકન્યા અતી હરખશું..આરોગે કંસાર, અંગે આનંદ ઉપનો; જીત્યો સકળ સંસાર, પ્રીતે પરણી ઉઠીઆં, પામ્યા અતી ઉલાશ.

ચોપાઇ મળીછે તે જુગતી જોડ, વરકન્યાનાં પોહોતા કોડ; રાજા રાણી મનમાં ગમે, કરી હાશ વીનોદે તે રમે. એક સમે દીન જાઝા થયા, તાત માત સાંભરાં પુસ્પાવતી; કીધો શોક હઇડામાં અતી, સંભારી મનમાં શું લોચના નાર. પરણી તે મુંકી ઘરબાર, અગીયાર વરશ તેને વહી ગયાં; બાર વદશ ત્યાં જાએ વહી, અસ્ત્રી મરે તો હત્યા થાય. તેડા વીના તો કેમ જવાએ, એમ સાથે તો કીધો વીવાહે; અવનાર એનો મીથા થાએ, નીશાશે કરમાણું મુખ. નારિ મનમાં પામી દુઃખ, પગ પડીને પુછે વાતઃ સાચી વાત કોહોને નાથ શી ચંતાને શોકજ કરો. શા માટે તમે શોકજ ધરો, સઘળી કહી તેણે તે વાત; વણ તેડે નવ જવાએ, ચરણ થકી તો હળવો થાએ. હેવી વાત કરે જેટલે, ચંપાવતી આવી તેટલે, સઘળી ગુણકાને વાતજ કરી, એ કારણ જે દુઃખમાં ધરી. ગુણકા કેહે ત્યાં જાશું અમો, શોક મનનો ટાળો તમો; ગુણકા કેહે સાંભળો માહારાજ, ત્યાંહાં જઇને કરી આવું કાજ. રાજા કેહે તમો જાઓ ગાંમ. તો મળશે અમારૂ નામ; જે વાતે ન આવે સમો, તે વાત ઓચરજો તમો. ત્યાંહા જઇ ચેતાવો રાએ, તો હત્યા નવ મારે શીર થાઓ; ચંપાવતી ચાલી મદભરી, ગુણકા તે પંથે પરવરી. ચંપાવતીને ચંપક શુભ, ફરિ ફરીને સાંભરે પુત્ર; સાગર દુઃખ હઇડામાં ધરે, વગર ગુને કાહાડો કુ-

૮. પાપી પ્રાંણ તજશું આ ઠાર, રાજા વજીર વિચારજ કરે; માતા

૧ માહાદુખજ ધરે, નેત્રમાંથી આંસુડાં ઝરે. તેડી લાવે માહારો

તંન, ભાવટ ભાગું કેહે રાજંન; ચંપાવતી તે મારગ વહી, એક મા
સે રાજા ઘેર ગઈ. કરયો દંડેરો ચારે દીસ, ગુણકાએ તવ નાસ્યું શી
શ; જાઓ રાજાને મન ચંતા ઘણી, રમત નહી જુવે તનતણી. આ
જ શોકાતુર છે અતી ઘણો, વનીતા તેને માનો તમતણો; ચંપાવતી
જોડીને પાણ, બોલી રાજા સમીપે તે વાણ. શે કામે શોકાતુર રહો,
મુજ આગળ સતજ કહો; મુલકનાં ફરનારાં અમો, ગુણકાની ત્યાં વાંણી
સુણી, બોલે ચંપક પુરનો ધણી.

દોહેરો ચંપકસેન તાંહાં બોલીયો, સાંભળો ગુણકાએ; પુસ્પ
સેંન એક બેટડો; તે કાહાડો છે વનમાંહે ત્રણ માસ વિતા પછે, એ
ની નારી તજશે પ્રાણ; એની માએ અન તજયું, અને તજેછે દેહ.
વાટ જોઉછું તેહની, જેમ બપઇઓ મેહ; ગુણકા કેહે કાં દુઃખ ધરો,
અમને આપો લાણ. બે માસમાં મેળવું, તમને ચેતુરશું જાણ; વારી
રાખો માતને, વારો એનિ નાર. પરધાન સાથે પાઠવો, મેળવું રાજ
કુમાર; સુણતાં આનંદ ઉપન્યો, કીધા બહુ પશાએ. વાત સુણી રંગ
મેહેલમાં, ગુણકા તેડી ત્યાંએ; આભુશણ બહુ આપીયાં, જે ચંતા-
મણી રાએ. બાઇ બોલો ઉતાવળાં, મુજ બેટો છે કાંહાં; કુંતલપુર
રળીઆમણું, કુંતીભોજ રાજંન. બેટી પરણો તેહેની, પુસ્પસેંન એ
નું નામ; સાહેલીએ સાંભળયું, ચાલી વેગે જાએ. શું લોચના જયાં
હાં સુંદરી, ત્યાંહાં જઇ વધાઇ ખાએ; કુશળ તાહારો કંથછે, ચં-
તામણીને મેહેલ. સુણતાં આનંદ ઉપનો, થઇ રંગની રેલ; સવાલા
ખતો કંચવો, હીરે જડીત જડાવ. ગુણકાને આપ્યો હશી, રાણી
લાગુ પાએ; ગુણકા સાથે મોકલા, ગુણ સાગર પરધાન તેડી વેહેલા
આવજો, કરજો રૂડાં કામ; શુકન જોઇને સાંચરયા. રાવત વીસ હજાર
એક માસે આવીયા, કુંતલ ગામ મોજાર; જયાંહાં બેઠા જે
રાએજી, તોહા ગુણકાએ દીધું જાણ.

ચોપાઇ તે વેળા ગુણકા ગઇ તાંહાં રાજસભા બેઠી છે જાંહાં;
પાસે બેઠા પુસ્પકરાએ, ગુણકા જઇ વધામણી ખાએ. ચંપકનો આ
વ્યો પ્રધાન, તેડાવો તેને બજાં માન; પુસ્પસેન પ્રધાનને મળા,
તાપ શોક હઇડાના ટળા, સહુ સાથે પુસ્પક વરસ, નગર માંહે

ઘો પ્રવેશ,

દોહોરો ગુણસાગર કેહે રાએજી, અમને કરો વીદાએ; અમો હવે રેહેશું નહિ, એક ઘડી એક વરશ થાયે, પુસ્પસેનને પદમાવતી, રાયે મોકલો મુજ સાથ; ફરી ફરીમાં પુછશો, અમને આવડી વાત, એને તાતે અન તજ્યું, માતાએ તજ્યું નીર; ત્રણ માસમાં દેખે નહિ, તો નારી તજશે શરીર વાત કેહેવાની છે નહિ. હવે ઘડી નવ રેહેવાયે; સાસરવાસો સજ કરો, ઉઠો હવડાં રાએ. મોઘાં વસ્ત્ર મંગાવિયાં, શોભીતા સણગાર; અસ્વ રથને પાલખી, આપાં બહુ ભંડાર. પ્રાતશકાળે પદમણી, ગઇ જયાં છે માએ; આગના આપો માતાજી, વેહેલાં કરો વીદાએ. તારે મા આંસુભરે, તુજવણ રહુ નવ જાએ. સુખ દુખ કો આગળ કહુ, મોટી એ ચંતાએ; સો કુંવર હોય સાંમટા, બે હોયે પણ એ ઠામ. માને વાહાલી બેટડી, સોથી ગણાયે નામ; બેટી માને કહે, દુ:ખમાં ધરો અપાર. શીખ માગી સરવની, તાતની માનિ લાજ; રામા રથ ઉપર ચડી, સાધાં સરવે કાજ. પુસ્પશેન રાવત ચડયા, અંગે સજયાં હથીયાર; સસરા સાસુને નમો, સહુને કરો જુહાર. રાજા કહે ધન રાયજી, જે ધન તાહરા માત; ગુણ સાગર તો માહોરો, પણ તાહારી અદકી વાત.

ચોપાઇ પરણાંમ કરીને પાછા ફરયા, પુસ્પસેન પંથે પરવરયા; ઢોલ ધસાકા થાયે ઘણા, કટક દલની નહિ કાંઇ મણા. દિવસ કેટલા વારે થાયે, એક સમે તે વનમાં જાએ; ઉતારા કીધાયે ઠામ, સહુકો કરવા લાગ્યા કામ. રથથી રાણી ઉતરે જયાં, એક ચેટક આવી લાગ્યું ત્યાં; આકાશમાંથી આખડી, પ્રથવિ ઉપર પ્રેમદા પડી. સખાયો સરવે વીંટી વળી, શોરન બહુ છે આકાળી; સુણે નહિ આંખે નહિ જુએ, કારણ તેનું ન કળે કોય જાણે મરતુ પામી સતી, શુધ શાન નહિ એક રતિ; સાહેલીયે કીધું જાણ, જયાંહાં બેઠા હતા મહારાજ રાણી પાસે રાજા ગયા, પડાં દેખીને દુખીને દુખીયા; થયા દીવશ ત્રણ વન શોકાતુર થયા, રણમાં એની શી થાશે ગતિ. ચંતા રાયેને વાધી ઘણી, એટલે ત્યાંહાં સાંભળી જક્ષણી; હવે સમરૂ હું જક્ષણી ૧, કોલ દીધો છે માહારે હાથ. એમ કરીને ધ્યાનજ ધરે, જક્ષણી

ાાજ મજરો ઠરે; માગ માગરે બેટા તું, જે માગે તે આપુ હું. અ-રાણીને અતી દુઃખજ થઉં, તે તો દુઃખ નવ જાએ કહ્યું; એટલે જક્ષ શ્રી ઉપર ગઇ, રાણી ઉઠી બેઠી થઇ. ચેટક તો નાહાશી ગઉં, રાણીને ત્યાંહાં સુખજ થઉં; રાજા રાણી બે લાગાં પાએ, ફીરપા ઘણી કીધી ઓ માએ. સંતોખણાં સહુનાં મન, ત્રણ દહાડા કીધાં ભોજન; સેના સરવે તતબર થાએ, ચંપાવતી નગરી ભણી જાએ. નરનારી સહુ કરે ઉચાટ, કુંવર ન આવ્યો તે શા માટ;

દોહરો કમળ નેણની દીકરી, દુખ ધરે અપાર; શામા ચાલી સાસરે, બોલી તેને ઠાર. સસરા સાસુજી સુંણો, અમો મરશું નીરધાર; બાર વરસ પુરાં થયાં, ન આવો મુંજ ભરથાર. સાસુજી વારે વહુને, બોલી વેંણ રસાળ; બાર વરસમાંનુન છે, દિવસ હજુ છે ચાર આવી વધામણી આગળે નજક આવ્યો તુજ નાથ; ઘડી એકમાં શું નીપજે, જો સનમુખ દીસે નાથ.

ચોપાઇ સંતોખાં સાસુએ નાર, પોતી પોતાને જે ઠાર; ધયાંન તો અંબામાનું ધરૂં હોમ હવન અંબામાનું કરૂં. માતાજી ટાળો ચંતાએ, ચાર દિવસમાં મેળો થાએ;

દોહરો આદ ભવાંની આદતું, તાહારૂ નવખડે નામ; મહીખાસુર મરદન કરો, ઘણાં કીધાં દેવનાં કામ. ચંડ મુંડને ચોલીઆ, દાનવ ફેડા ઠામ: દાનવ મારયા તે ઘણા, મધુકઇટભનો ફેડો ઠામ, બ્રહ્મા વિસ્ણું મહેશવર, ધરે તાહારૂ ધાન; આરાધું તે ઇશ્વરી, આપે અવીચળ દાન. રૂક્ષમણીએ સ્તુતી કરી, તો તમે પ્રગટાં આપ; તતક્ષણ મળા તે ક્રસણજી, તે તમારો પરતાપ. મુરખ મુખ વીદયા વીશે, ભોગી પામે ભોગ; દુઃખીઆ જીવીને તે સુખ પામશે, રોગી યાનો તે મટે રોગ. જુડા જાણી માવડી, ચોસઠ જોગણી સાથ; આશા પુરો અમતણી, આદભવાની માત. નાથ મેળાવો અંબીકા, કે વની તા માહારી પેર; સમરથ સાંમળભટતણો, આહે અપરમપાર.

ચોપાઇ એવી સ્તુતી શું લોચનાએ કરી, તુઠાં છે સુંદરીઃ સપનામાં બોલાં અંબાએ, ચાર દિવસમાં આવશે રાએ. પરદક્ષણાદઇ ચરણે નમી, વીનતાને તો વીનતી બહુ ગમી; બીજા દિવસની અ

વી રાત, પુરપક આવ્યો સેના સાથ. નગર સમીપે આવે એમ, શાન નવનીધનાં ગડગડે; વધામણીયાએ વાંછે ધાએ, જાંહાં બેઠાં ચંપકરાએ. આવી ભાટને બોલો તે વાર, કુશળ ખેમે આવ્યા કુંર; વીપરે જઇ રાજાને કહ્યું, રાજકુંવર આવા સુખ થઉ.

દોહેરો આસનથી રાએ ઉઠીયો, હરખ થયો મન માંહે; પડો વજડાવો પુરવીએ, રાજા સામા જાએ. આગળ માતા પુસ્પાવર્ત સાહેલી છે ચાર; પાછળથી શુંલોચના, હરખ થયો અપરમપાર. તે પાછળ પરથવીપતી, સાથે સેના અપાર; તે પાછળ વેહેવારીયો, સસરા સહુ હાર. સહુ આગળથી આવીયા, દિણસાગરના તંન; ..જઇ મળો રાએને, માનું બેનું મન. માતપીતા મન આનંદીયાં. પુત્ર લાગે તે પાયે; વચન હતું મુજ તાતનું, પાળું તુજ પસાએ નરપતી આવ્યા હાટમાં, પાળો થયો કુમાર; નરપતી બેટે માનથી, હઇડે હરખ અપાર. અસ્રીને મળી આસાનમાં. મનની પોતી આંશ; સસરા કેરા હાથમાં. સોવરણ ભરી થાળ. સોના પુસ્પ વધાવીયાં, જમાઇને આંણી વાહાલ; બાથ બીડીને ભેટીયાં, આંણી મનમાંનેહ. શીતલ થયા રાજા ઘણું, અમરત ઉઠા મેહ; સુંદર મેહેલ સોહામણો, જોતાં પોહોતા કોડ. તાંહાં ઉતારાં પદમાવતી, શુંલોચના કેરી જોડ; આભુશણ અંગે ધરાં, ચાલી ચતુરા નાર. પદમાવતી તાંહાં આવીયાં, સાહેલી છે ચાર; સાસુને પાએ નમી, મુકીને મનનો ગરવ. વહુઅર પુત્ર ઘણા હજો, કેહે રાજ લોક સરવ; પદમાવતી તો મહેલમાં, શું-લોચના મળવા જાએ. આદર કીધો અતીઘણો, આપાં બહુ પશાયે; પદમાવતી પછે બોલીઆં, સાંભળો બેહેન સુજાણ. વાત કરો વીનોદની, બોલી અમરત વાંણ; તમને ઓચરવું ઘટે, પરથમ બોલો વાત મારો તાત વેવારીયો, તમતણો રાજાએ.

શમશા દોહેરો એકનાર આઠ ધને અવતરી. સહુને પોતે આઠ; મહીના છાંની તે રહી, મોલે ચારે માસ. સહીએર મારી તે સલક્ષણી, તુને હોજો કુચળ કલાંણ; પદમાવતી મોહો પુછાઆં, નામે તેનું હેમાં. નારીતો સંસારમાં, રાએ રંક ઘેર જાએ; જે ઉપર કીરપા કરે, તે મરતુ બરોબર થાએ. શુંલોચના કેહે સત કહું, કોના

શા નામ છે તેહજી, તમેતો બાલ. ર
શામા વાત; શંગ પુરશને વશ કરે જેહ
ચના કેહે. સત કહુ, તમ શામા શમશા
સુખ, ચાર પગ પણુ ચાલે નહી. એક વાંસો
ઓચરે: પદમાવતી આંણે દીશ, ઘણું રૂડુ
રે ગાલ, એ નામે તેતે પામીયાં; નવતમ રૂડાં
ના. તપકરે. ઉંડાં સરોવર માંહે, પ્રાતશકાળે શોભે ઘણુ
ા કીરપાએ, પદમાવતી કેહે સત કહુ. તમો નાખો ચો
હુ ત સરવથા; જે ધરપુજે જેઠ, નર એક ફરતો ફુંદડી માથે
એક, ચો ચરણ પણુ ચાર નહી, અસ્રીનો વાહાલો તેહ, કર
તે કરમે ઓળખો. શુલોચના કેહે પરમાણ, રેંટીગો નામ છે તેહ
સાંભળો ચતુરશું જાણ.

ચોપાઇ માંહોમાંહે વાતો કરે, ચતુરાઇશું મનડું ધરે; મારા સમ નીતે આવજો, તમો વેહુવારીઆં અમથી વડાં. પેહેલાં તમો રાજાને વરાં, શીખ દીધી તે થયાં વદાએ; આણંદ વીનોદે મોહોલે જાએ, નારી બે રહી પીઉની પાસ. કપટ નહી મન હરખ ઉલાસ પીઉ સાથે બે રંગે રમે; ત્રણ જણ એકઠાં ભોજન કરે, થયો મેળાપ પીતાથી પુત્ર. રાજા ચીતમાં લે ઘર શુત્ર, દીન જાજા લાહાવો લીજીએ; એકઠા બેઠા તાતને તંન, પ્રેમ પ્રીતે કીધાં ભોજન.

દોહોરો સાંમળભટ તે વીનવું, પુસ્પકનું આખ્યાન; ભણેગણે જે સાંભળે, તેને કીરપા કરે ભગવાન. ખોડ ન દેશો કોઇ સુજને, સ
કવીનો રાંક; જાણે અજાણે મેં કહું, ખેમા કરો મુંજ વાંક. રાજા
ણી જઇ મળયાં. પોહોતી મનની હામ; જે કોઇ ગાએને સાંભળે,
ના અંબા પુરે કામ. હું શેવકછું અંબાતણો, સરવ કવીનો દાસ;
માટ ચારણુ બ્રાંમણને, નમી કરયો અભીઆસ. બુદ્ધી પ્રચંડને ચા
રી, શાહશીક સુખ દાન; શમશા ચોપાઇ દોહરા, એ કથા દીન
ચમાં. માંહે મળયો છે મંગળવાર. આખ્યાન સાંભળે પુસ્પ
પાસે લક્ષમી અપાર, લક્ષમીથી ગુણુ હોએ ઘણાં. પુને
રથ ચાર, શારો તાજનો તમે સાંભળો; સુણતાં પોચે
ગે; બોલે જેજે શ્રીરણછોડ. ઇતી. શ્રી ર